

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI
VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
MEZUNLARININ YÜKSEKÖĞRETİMDE
YERLEŞTİKLERİ ALANLAR
(DENİZLİ - ACIPAYAM İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Selçuk ÖZBEK

DENİZLİ – 2020

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI
VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ MEZUNLARININ
YÜKSEKÖĞRETİMDE YERLEŞTİKLERİ ALANLAR
(DENİZLİ - ACIPAYAM İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Selçuk ÖZBEK

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı - Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Selçuk ÖZBEK tarafından hazırlanan “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunlarının Yükseköğretimde Yerleştikleri Alanlar (Denizli - Acıpayam İlçesi Örneği)” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /..... / 2020 tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleőtirilmesinde, bilgilerini benimle paylaőan, konu, kaynak ve yöntem açısından bana yol gösteren danışman hocam Dr. gr. Üyesi Gökhan TUZCU'ya çok teşekkür ederim. Dr. gr. Üyesi TUZCU olmasaydı ‘‘eğitim ekonomisi’’ bilim dalından haberimiz olmayacağı gibi bu dalda araştırma yapma olanağına da kavuőamayacaktık. Aynı zamanda eğitimin başka bir boyutunu da göremeyecektik.

Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalında ders aldığım bütün hocalarıma da teşekkür ediyorum.

Çalıőmalarım boyunca fedakârlık ve manevi destekleriyle beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan eőim Yasemin ÖZBEK'e ve kızım Melis Ebru ÖZBEK'e

Sonsuz teşekkür ederim.

Selçuk ÖZBEK

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda, ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede ya da başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

imza
Selçuk ÖZBEK

ÖZET

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunlarının Yükseköğretimde Yerleştikleri Alanlar

ÖZBEK, Selçuk

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD
Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı
Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Gökhan TUZCU
Temmuz 2020, 64 sayfa

Bu araştırmanın amacı, mesleki ve teknik lise mezunlarının yükseköğretime geçiş oranlarını ve lisede eğitim gördükleri alanda yükseköğretime geçip-geçmediklerini ortaya koymaktır. Araştırma, Denizli ilinin Acıpayam ilçesinde bulunan beş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden üç yılda (2017, 2018, 2019) mezun olan 1.494 öğrenciyi ve bunlardan yükseköğrenime yerleşen 383 öğrenciyi kapsamaktadır. Araştırmada “doküman inceleme” modeli kullanılmıştır. Veriler, ÖSYM üniversiteye yerleştirme istatistiklerinden ve okullarda kullanılan Kamu Bilgi Sistemi’nden (KBS) elde edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının bir yükseköğretim programına yerleşme oranı ortalama % 25,63’tür. Önlisans programlarına yerleşenlerin oranı % 23,76 iken, lisans programlarına yerleşenlerin oranı ise % 76,24’tür. Gerek önlisans, gerek lisans programlarına yerleşen sayısında, kadın ve erkek mezunlar arasında belirgin bir fark yoktur. Lisede eğitim gördükleri alanda bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranı % 57,18 iken, alanları dışında bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranı ise % 42,82’dir. Diğer bir deyişle mezunların hemen hemen yarısı, alan dışında yükseköğretime yerleşmektedir. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde 2017, 2018 ve 2019 yıllarında yapmış oldukları giderler incelendiğinde, yıllık öğrenci başına ortalama harcama 5.390 TL’dir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim planlaması, yükseköğretime geçiş, eğitimde verimlilik, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi.

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem	2
1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.2. İlgili Araştırmalar	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	11
3.1. Araştırmanın Modeli	11
3.2. Çalışma Grubu	11
3.3. Verilerin Toplanması	11
3.4. Verilerin Çözümlemesi	11
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUMLAR.....	12
4.1. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları	12
4.2. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları	17
4.3. Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları	23
4.4. Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları	28
4.5. Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunları	33
4.6. Alt Problemlere İlişkin Bulgular.....	35

4.6.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	35
4.6.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.6.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	39
4.6.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	41
4.6.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	43
4.6.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	45
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA ve ÖNERİLER	47
5.1. Tartışma ve Sonuç	47
5.2. Öneriler	50
KAYNAKÇA.....	51
EKLER	53
ÖZGEÇMİŞ	53

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	12
Tablo 4.2. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları.....	13
Tablo 4.3. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Elektrik-Elektronik Teknolojileri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı ...	14
Tablo 4.4. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Elektrik-Elektronik Teknolojisi” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları	14
Tablo 4.5. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Mobilya ve İç Mekan Tasarımı” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı.....	15
Tablo 4.6. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Mobilya ve İç Mekân Tasarımı” Alanı Mezunlarının Üniversitede Yerleştiği Önlisans ve Lisans Programları	15
Tablo 4.7. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Gıda Teknolojisi” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	16
Tablo 4.8. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Gıda Teknolojisi” Alanı Mezunlarının Üniversitede Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları	16
Tablo 4.9. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Adalet” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	17
Tablo 4.10. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Adalet” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları	18
Tablo 4.11. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojisi” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	19
Tablo 4.12. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları.....	20
Tablo 4.13. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	20
Tablo 4.14. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları	21
Tablo 4.15. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Pazarlama ve Perakende” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	22
Tablo 4.16. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Pazarlama ve Perakende” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları	23
Tablo 4.17. Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı	24

Tablo 4.18. <i>Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	24
Tablo 4.19. <i>Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Giyim Üretim Teknolojisi” Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı</i>	25
Tablo 4.20. <i>Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Giyim Üretim Teknolojisi” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	26
Tablo 4.21. <i>Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Yiyecek İçecek Hizmetleri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı</i>	27
Tablo 4.22. <i>Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu “Yiyecek İçecek Hizmetleri” Alanı Mezunlarından Üniversitede Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	27
Tablo 4.23. <i>Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Acil Sağlık Hizmetleri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı</i>	28
Tablo 4.24. <i>Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Acil Sağlık Hizmetleri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	29
Tablo 4.25. <i>Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Hemşirelik” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı</i>	29
Tablo 4.26. <i>Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Hemşirelik Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	30
Tablo 4.27. <i>Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Sağlık Hizmetleri Alanı” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı</i>	30
Tablo 4.28. <i>Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Sağlık Hizmetleri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	31
Tablo 4.29. <i>Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı</i>	33
Tablo 4.30. <i>Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları</i>	33
Tablo 4.31. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerden 2017-2018-2019 Yıllarında Mezun Olanların Sayısı</i>	35
Tablo 4.32. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Lise Mezunlarından 2017-2018-2019 Yıllarında Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı</i>	36
Tablo 4.33. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerin Mezunlarından Lisans Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı</i>	37
Tablo 4.34. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerin Mezunlarından Önlisans Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı</i>	38
Tablo 4.35. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Yükseköğretim Önlisans Programlarına Yerleşenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı</i>	40
Tablo 4.36. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Yükseköğretim Lisans Programlarına Yerleşenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı</i>	41
Tablo 4.37. <i>Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Lisede Eğitim Gördükleri Alanda Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı</i>	42

Tablo 4.38. <i>Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Lisede Eğitim Gördükleri Alan Dışında Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı ..</i>	43
Tablo 4.39. <i>Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Üniversiteye Yerleşenlerin (Önlisans + Lisans), Alana Paralel ya da Alan Dışında Yerleşme Oranı (%)</i>	44
Tablo 4.40. <i>Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerde Öğrenci Başına Düşen Yıllık Ortalama Harcama (TL).....</i>	45

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Mesleki ve teknik eğitim, bir ülkenin sanayi ve teknoloji alanında gelişimini artırıcı temel etkenlerden birisidir. Çağımızda gelişmişlik düzeyinin en önemli göstergesi, nitelikli insan gücüne sahip olmaktır. Bu nedenle hızla gelişen ve değişen bilgi toplumuna uyum sağlayabilmek için eleştirel düşünme ve sorun çözme becerisine sahip, yenilikleri ve gelişmeleri izleyebilen ve değişik alanlarda bilgi ve beceri sahibi kişilerin yetiştirilmesi zorunlu hale gelmiştir (Altın, 2007). Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu 2023 Vizyon Belgesi'nde şöyle denilmektedir: Ülkelerin ekonomik ve toplumsal kalkınmasında önemli rol oynayan mesleki ve teknik eğitimde, kişilere ilgi ve yetenekleri yönünde mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum, tavır ve ahlakı kazandırmak, son derece stratejik öneme sahiptir. Mesleki ve teknik eğitimin, piyasanın işgücü gereksinimlerine yanıt verebilmesi için nitelikli, gelişen teknolojiye uyum sağlayan, tüm paydaşların planlama ve karar alma süreçlerine etkin katıldığı bir yapıya gereksinim vardır.

Günümüz sanayi ve teknolojisinin “Endüstri 4.0” olarak nitelenen bir evrilmeye yönelmesi ile birlikte Türkiye’de de bu gelişimin sağlanabilmesi için yetişmiş, teknolojiyi iyi tanıyan ve geliştirebilen nitelikli işgücüne gereksinim vardır. İstenilen düzeyde olmasa da bu gereksinimin karşılanması, mesleki ve teknik eğitim ile sağlanmaktadır. Türkiye’de mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları (gerek örgün, gerek yaygın) nitelikli işgücü gereksinimini karşılamaya çalışmaktadır. Ancak nitelikli işgücüne sahip olmak, yalnızca mesleki ve teknik liseler ile sınırlı olmamalıdır. Mesleki ve teknik liselerden mezun olanlar, eğitimlerini önlisans ya da lisans düzeyinde de sürdürebilmektedir. Böylelikle daha donanımlı ve teknolojiye hakim ara işgücü ve teknolojiyi geliştirici alanlarda uzman kişiler olarak yetiştirmeleri ile olanaklı olacaktır. Bu noktada mesleki ve teknik lise mezunlarının yükseköğretime geçişte yapacakları tercihler önem kazanmaktadır.

Milli Eğitim Temel Yasasında “kişiler, eğitimleri süresince, ilgi ve yetenekleri ölçüsünde ve yönünde çeşitli programlara ya da okullara yöneltilerek yetiştirilirler” denilmektedir. Eğitim sistemimizde yöneltme ortaokulda başlamakta, lisede sürmektedir. Kişinin geleceğinin inşa edildiği en önemli yöneltme süreci, ortaöğretimden yükseköğretime geçiş dönemidir. Günümüzde ortaöğretimden yükseköğretime geçişte dünyada farklı uygulamalar bulunmaktadır. Türkiye’de de

üniversiteye giriş sisteminde tarihsel süreç içinde değişiklikler ile birçok sistem geliştirilmiş ve en son değişiklik 2017 yılında yapılmıştır.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri öğrencileri için 2017 yılına kadar “Sınavsız Geçiş Sistemi” ile pozitif ayrımcılık yapılmıştır. Bu uygulama ile mezunlar lisede eğitim gördükleri önlisans alanlarına sınavsız yerleşebilmişlerdir. 2017 yılından itibaren bu uygulamaya son verilmiştir. Ancak mesleki ve teknik liselerden mezun olanlara yönelik, yalnızca bu öğrencilerin tercih edebilecekleri MTOK (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları) kontenjanları ile bu öğrencilere üstünlük sağlanmıştır. Bu kontenjanlar ise bölüm mevcutlarının çok sınırlı bir bölümünü oluşturmakta ve her mezun bu bölümlere yerleşememektedir. Endüstrinin nitelikli ara işgücü gereksinimini karşılamayı amaçlayan Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde eğitim gören öğrencilerin bireysel gelişimlerini sürdürmeleri için onların yükseköğretimde de kendilerine yer bulmaları önem taşımaktadır.

1.1. Problem Durumu

Çağımızda sanayi ile teknoloji, bir bütünleşme süreci yaşamakta ve “Endüstri 4.0” olarak adlandırılmaktadır. Bu süreç ülkeler arasında büyük bir rekabet oluşturmaktadır. Küresel rekabet içerisinde kendine yer bulmak isteyen ülkeler, yurttaşlarını, özellikle geleceğin teminatı olan gençliği, ilgi ve yetenekleri yönünde yetiştirmek zorundadır. Lise düzeyinde mesleki ve teknik eğitim alan öğrencilerin mesleki gelişimlerini sürdürerek alanlarında yükseköğretim görmeleri büyük önem taşımaktadır. Mesleki ve teknik lise mezunlarının, yükseköğretime geçişteki tercihlerinin, lisede eğitim gördükleri alan ile paralel olması, zaman ve para kaybını önleyecek, böylece ülke kaynaklarının rasyonel kullanılması sağlanacaktır.

Alanyazın taramasından elde edilen verilere göre, mesleki ve teknik lise mezunlarının yaklaşık olarak yarısı, lisede eğitim gördüğü alandan farklı bir alanda yükseköğretim görmektedir. Örneğin, mesleki ve teknik lisenin “bilgi” bölümünden mezun olmuş ancak eğitim fakültesinde “sosyal bilgiler öğretmenliği” okumaktadır. “Bilgi” bölümü ile “sosyal bilgiler öğretmenliği” bölümü arasında hiçbir paralellik bulunmamaktadır. Bu durumda, lisede dört yıl boyunca verilen eğitim boşa gitmiş denilebilir. Hiçbir ülkenin kaynaklarını bu denli savurganca kullanma lüksü yoktur. Gerek insan kaynakları, gerek para kaynakları, bu denli savurganca kullanılmamalıdır (Tuzcu 2018, 204).

Bu vb. durumlar, eğitim sisteminde gerçekçi planlama yapılmadığı için yaşanmaktadır. MEB 2010 yılından bu yana stratejik plan yapmakta ve bu planları yayınlamaktadır. On yılda üç eğitim planı (stratejik plan) yapılmıştır. Ancak hiçbir planda, mesleki ve teknik lise mezunlarından ne kadarının lisede eğitim gördüğü alanda yükseköğretime geçtiği, ne kadarının geçmediği, geçmelerinin ya da geçmemelerinin nedenleri vb. ortaya konulmamıştır. Planlarda sürekli olarak mesleki ve teknik eğitimin artırılacağından söz edilmektedir. Mezunların yaklaşık yarısı, farklı bir alanda yükseköğretime geçerken, mesleki ve teknik eğitimi artırmak, ne kadar rasyonel bir politikadır? (Tuzcu, 2018, s.204).

Bu bağlamda bu araştırmanın problem cümlesi “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunları, yükseköğretimde hangi programlara (alanlara) yerleşmektedirler?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesi bağlamında, Denizli ilinin, Acıpayam ilçesindeki beş mesleki ve teknik liseden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olanlarda;

- 1) Yükseköğretime başvuran-yerleşen oranları nelerdir?
- 2) Yükseköğretim önlisans ve lisans programlarına yerleşme oranları nelerdir?
- 3) Yükseköğretim önlisans ve lisans programlarına yerleşmede kız ve erkek öğrenci oranları nelerdir?
- 4) Lisede eğitim gördükleri alanda yükseköğretim programlarına yerleşme oranları nelerdir?
- 5) Lisede öğrenim gördükleri alan dışındaki yükseköğretim programlarına yerleşme oranları nelerdir?
- 6) Öğrenci başına düşen yıllık ortalama harcama ne kadardır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelerin etkisi, her sektörde ve yaşamın her alanında hissedilmekle birlikte, değişimin en çok etkilediği alanların başında eğitim gelmektedir (MEB, 2018b, 12). Mesleki ve teknik liselerin ana amacı, öğrencileri gereksinim duyulan meslek alanlarına işgücü olarak yetiştirmektir. Bunun yanında yükseköğretime hazırlarlar (Tuzcu, 2018, 214). Bu çalışmanın amacı, mesleki

ve teknik lise mezunlarının yükseköğretime geçiş oranlarını ve lisede eğitim gördükleri alanda yükseköğretime geçip-geçmediklerini ortaya koymaktır. Böylece Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin ne kadar planlı işlediği ve verimlilik oranının ne olduğu görülecektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Mesleki eğitimin başarılı olabilmesi için çağdaş ülkelerin yaptığı gibi okul öncesinden başlayarak lise sonuna kadar devam eden süreçte, öğrencileri zeka alanlarına ve yeteneklerine göre yönlendirme yapılmalıdır. Bu araştırma ile 2017-2018-2019 yıllarında mesleki ve teknik lise mezunlarının yükseköğretimde hangi alanlara yerleştikleri ortaya konulacaktır. Böylece, ülkenin insan ve para kaynaklarının ne kadar verimli kullanıldığı, nerelerde plansızlık ve verimsizlik olduğu tespit edilecektir. Nitekim bu konularda Türkiye’de yapılan araştırma sayısı çok azdır.

Aynı zamanda bu araştırma, mesleki ve teknik lise mezunlarının, yükseköğretime geçiş sürecinde daha iyi yönlendirme yapılabilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

1.4. Varsayımlar

- Mesleki ve teknik lise mezunlarının, işgücü piyasasında lisede eğitim gördükleri alanda çalışmaları, ülke ekonomisi için yararlıdır.
- Mesleki ve teknik lise mezunlarının, lisede eğitim gördükleri alanda yükseköğretime yerleşmeleri, ülke ekonomisi için yararlıdır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olanlar ile sınırlıdır, diğer yılları kapsamamaktadır.
- Mesleki ve teknik liselerden yükseköğretim programlarına geçiş ile sınırlıdır, diğer boyutları kapsamamaktadır.
- Denizli ilinin Acıpayam ilçesi ile sınırlıdır, diğer illeri ve ilçeleri kapsamamaktadır.

1.6. Tanımlar

Araştırmanın tanımları şunlardır:

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi: Ana amacı, sanayi, ticaret, tekstil, inşaat, turizm, kimya, tarım, sağlık alanlarında, piyasanın gereksinim duyduğu nitelikte işgücü yetiştirmek ve girişimcilik bilinci, iş güvenliği ve meslek ahlâkı kazandırmak olan okullardır. İkincil amaçları ise öğrencileri yükseköğretime yönlendirmektir (Tuzcu 2019, s.156).

Yükseköğretim: Ortaöğretim sonrasında en az dört yarıyıllı kapsayan her tür ve düzeydeki okullardır. Önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim yaparlar (Tuzcu 2019, s.156).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde “mesleki ve teknik lise mezunlarının yükseköğretim programlarına yerleşme durumları”na ilişkin kuramsal bilgilere ve yapılmış çalışmalara yer verilmektedir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

Mesleki ve teknik ortaöğretim, öğrencilere, iş ve meslek alanlarının gereksinim duyduğu nitelikleri kazandıran okullardır. Bu okulların birincil amacı piyasaya işgücü yetiştirmek, ikincil amacı ise öğrencileri yükseköğretime hazırlamaktır (Tuzcu 2019, 264).

Türkiye’de mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, meslek liseleri ve teknik liseler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Meslek liseleri, temel eğitimini tamamlamış olan ve mesleki alanda eğitim almak isteyen herkese açık olan kurumlardır. Teknik liseler ise meslek lisesindeki ilk yılı başarı ile tamamlayan ve teknik eğitim almak isteyen öğrencilerin devam ettikleri okullardır (Şahin ve Fındık, 2008, s.65).

Meslekî eğitim programlarında 10. sınıftan itibaren alan ve dal seçimi yapılır. Eğitime başlanabilmesi için eğitim görülecek alan ve dala uygun işyeri ve usta öğretici olması şartı aranır. Bir ya da iki gün, okulda teorik eğitim; üç ya da dört gün işyerinde meslekî eğitim verilir. Meslekî ve Teknik Anadolu Liselerinde 54 alanda ve bu alanlar altındaki 199 dalda öğretim programı uygulanmaktadır. Meslekî Eğitim Merkezlerinde 27 alanda ve bu alanlar altındaki 142 dalda öğretim programı uygulanmaktadır (MEB 2018b, s.23).

Türkiye’de yükseköğretime geçiş 1974 yılından bu yana Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından düzenlenen merkezi sınavla ya da sınavlarla yapılmaktadır. Dünyada genç nüfusu en fazla olan ülkelerden biri olan Türkiye’de, öğrenci sayısının fazla olması ve yükseköğretim kurumlarının kontenjanlarının yetersiz kalması, sınava giren öğrenciler arasında seçim yapılmasını zorunlu hale getirmiştir (Ekici, 2005, s.82). Meslekî ve teknik eğitim programlarının, işgücü piyasasının bugünkü ve gelecekteki gereksinimlerine yanıt verebilecek şekilde ve ulusal meslek standartlarına uygun olarak hazırlanması ve güncellenmesi sürmektedir. Ancak meslekî ve teknik ortaöğretim programları ile yükseköğretim programları arasında tam

anlamıyla bütünlük ve süreklilik sağlanamamaktadır. Meslekî ve teknik eğitimin farklı programları arasında yatay geçiş olanakları esnek olmasına rağmen, yükseköğretimin bu alandaki mezunlardan yeterince yararlanmadığı görülmektedir. Bu nedenle meslekî ve teknik eğitimin farklı programlarından mezun olanların, alanlarında yükseköğretime devamını sağlayacak ve temel eğitim, meslekî orta ve yükseköğretimi bütüncül bir anlayışla gözetilen bir yapıya gereksinim duyulmaktadır (MEB 2018b, s.122).

2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde "mesleki ve teknik ortaöğretimdeki öğrencilerin kendi mesleki alanlarında yükseköğretim programlarına geçişlerine yönelik çalışmalar yapılacaktır" denilmektedir. Ortaöğretim mezunlarının kendi alanlarında yükseköğretime geçişlerini sağlayacak bütünlük bir yapının kurulması ve Türkiye'nin 2023 hedefleriyle uyumlu bir sistemin oluşturulması hedeflenmektedir (MEB 2018a, s.110 ve 113). Bu ve buna benzer hedefler, farklı tarihlerde yayınlanan farklı belgelerde sürekli yer almaktadır. Ancak belgelerde yer alması, onun gerçekleşeceği anlamına gelmemektedir. Nitekim yıllardan beri olan da budur (Tuzcu 2019, 265).

Bilimsel ve teknolojik değişimler, işi sürekli farklılaştırmakta ve geliştirmektedir. İşin sürekli değişimi mesleki eğitime dinamik bir nitelik kazandırmaktadır. (Tamer ve Özcan, 2014, s.203). Mesleki ve teknik eğitimin istenilen ölçüde gerçekleştirilmesi ve nitelikli insangücünün yetiştirilebilmesi için bilimsel gelişmelerin izlenmesi ve bunların eğitime yansıtılması gerekmektedir. Cumhuriyet dönemi ile birlikte mesleki ve teknik eğitimin gelişmesine önem verilmiş ve zaman zaman duraklamalar olsa da nicel ve nitel artışı sağlayacak çalışmalar yapılmıştır (Ekşioğlu ve Taşpınar, 2013).

Günümüzde öğrencileri bir mesleğe hazırlamak, çalışma yaşamı ile okullar arasındaki ilişkileri sıklaştırmak, eğitimin önemi giderek artan görevlerinden biri haline gelmiştir (Kuzgun, 1982). Lise son sınıf öğrencilerinin üniversiteye giriş esnasında seçecekleri bölümlerin belirlenmesinde, aile, okul, arkadaş çevresi, sosyal medya gibi yakın ve uzak çevre unsurları da etkili olmaktadır (Turan ve Kayıkçı 2019, s.15). Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının yükseköğretim tercihlerinde, lisede eğitim gördükleri alanların etkisi görülmektedir.

Türkiye'de kademeler arası geçişin tarihi ve bugünkü durumu incelendiğinde, yükseköğretime geçiş, zaman zaman bir ya da birden çok sınavla olmuştur. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarına, yükseköğretime geçişte 2001 ile 2017 yılları arasında pozitif ayrımcılık yapılmıştır. Anılan dönemde (2001-2017) sınavsız olarak meslek yüksekokullarına geçme olanağı tanınmıştır. Bu durum öğrencilerin

yükseköğretim kurumlarını tercihlerinde önemli bir etkiye sahipken, 2018 yılında bu uygulamaya son verilmiştir. 2018 yılından bu yana meslek yüksekokullarına sınavsız geçilememektedir.

Oysaki Türkiye'nin gelişimi için büyük önem taşıyan mesleki eğitimden yükseköğretime geçiş sürecinde yapılmış olan tercihler dikkate alınmalıdır. Bu araştırma kapsamında yapılacak alanyazın taraması sonucunda, mesleki ve teknik liselerde eksiklik görülen bir alana katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Köse (1999) “Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz” adlı çalışmasında, Türk Eğitim Sisteminde yaşanmakta olan sorunların en önemlilerinden birinin, ortaöğretim kurumları ile yükseköğretim kurumları arasındaki öğrenci arz-talep dengesizliği olduğunu belirtmiştir. Araştırmasında, üniversite giriş sınavlarına katılan öğrencilerin sınavlardaki başarı düzeylerinin, mezun oldukları lisenin türüne bağlı olarak farklılık gösterip-göstermediğini araştırmıştır. Araştırmada 1995 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı sonuçlarına göre, meslek liseleri ile diğer liseler arasındaki sözel ve sayısal beceri, Türkçe, matematik, fizik, kimya, biyoloji, tarih, coğrafya, felsefe ve yabancı dil başarı ortalamaları ile, ÖSS'yi kazanma, ÖYS ile toplam yerleşme oranlarının okul türüne bağlı olarak göstermiş oldukları farklılıklar incelenmiştir. Elde edilen bulgular, yükseköğretime geçişte okul türüne göre önemli farkların olduğunu, ortaöğretimden yükseköğretime geçişte öğrencilerin sayısal ve fen alanlarındaki başarılarının, sözel ve sosyal alanlardaki başarılarından daha önemli ve ayırıştırıcı olduğunu ve Endüstri Meslek Liselerinin ise son sırada yer aldığını göstermektedir.

Gülhan (2017) “Meslek Liseleri Yöneticileri Gözüyle Meslek Liselerinin Önemi, Mevcut Durumu, Sorunları ve Çözüm Önerileri” adlı çalışmasında, okul yöneticileri tarafından mesleki ve teknik Anadolu liselerinin önemi, mevcut durumu, sorunları ve çözüm önerilerinde, yasal düzenlemelerle birlikte, imajın düzeltilmesi, sorunların giderilmesi, olumlu ve yeterli rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin yapılması, tercih edilme, yönlendirilme iş ve işlemleri için önlemlerin alınması, yeterli yabancı dil ve mesleki yabancı dil eğitimlerinin verilmesi, kültür dersleri eksikliklerinin giderilmesi, ilgi ve yeteneklerine göre öğrenci alımı, meslek lisesi mezunu öğrencilerinin yükseköğretime yerleştirilmesi için önlemlerin alınması ve fiziki yeterliliklerinin

sağlanması gibi sorunları çözmeye yönelik önlemlerle pek çok sorunun çözülebileceği ifade edilmiştir.

Doğan ve Yuret (2015) tarafından yapılan “Üniversitelere Yerleşmede Farklı Katsayı Uygulamasının Etkileri” adlı çalışmada, mesleki ve teknik Anadolu lisesi mezunlarına uygulanan katsayı farkının kaldırılmasının sonuçları ortaya konmaktadır. Bu çalışmada farklı katsayı uygulaması ortadan kalktığında oluşacak yerleştirme tespit edilerek, ortaöğretim kurumlarından, üniversite programlarına yerleşen öğrenci sayılarındaki değişimler belirlenerek adayları mezun oldukları alanlar ile ilgili yükseköğretim programlarına yönlendirmek amaçlanmıştır. Çalışmada 2005 yılı Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi verileri kullanılmıştır. Ulaşılan bulgulara göre, farklı katsayı uygulamasının ortadan kalkması, genel liseler ile imam-hatip liselerinin lehine olurken, öğretmen liseleri ile meslek liselerinin aleyhine olmuştur. Bu durumun en önemli nedeni olarak, adayların alanlarında yerleşebilecekleri yükseköğretim programlarının kontenjanları ile bu alanlardan mezun aday sayıları karşılaştırıldığında, önemli bir orantısızlığın bulunması gösterilmiştir.

Alkan, Çarkoğlu, Filiztekin İnceoğlu tarafından yapılan (2008) “Türkiye Ortaöğretim Sektöründe Katma Değer Oluşumu: Üniversiteye Giriş Yarışı” adlı çalışmada, 2005 yılı ÖSYM verileri ile ÖSS’ye başvuran tüm öğrencileri içeren bir veritabanı oluşturulmuş, lise son sınıf öğrencilere ait LGS puanları eklenmiş ve bir örneklem gruba anket uygulanmıştır. Raporda önce veritabanı ve tanımlar sunulmuş, cinsiyet, coğrafi bölge, mezuniyet durumu, lise türe arasında çeşitli kesitlere bakılmış, sonra katma değer belirlenimci regresyon denemeleri ile sınanmıştır. Sonuçlar, ÖSS’de başarının büyük ölçüde LGS’de başarı, okunan lise, dershaneye ayrılan zaman ve lisede gösterilen çaba tarafından açıklandığı ve belirlendiğidir. Gelir ve anne-baba eğitimi dolaylı, bölge, cinsiyet ve diğer bazı değişkenler zayıf açıklayanlar olarak çıkmaktadır.

Güngör ve Göksu tarafından yapılan (2013) “Türkiye’de Eğitimin Finansmanı ve Ülkelerarası Bir Karşılaştırma” adlı çalışmada, eğitimin finansmanının tanımı, eğitim sürecindeki harcamalar ve parasal kaynaklar ele alınmıştır. Çalışmada “bir ülkede üretilen eğitim hizmetinin nicel ve nitel düzeyi, eğitim için ayrılan parasal kaynaklara ve bunlarla sağlanabilen girdilerin niteliğine ve niceliğine, eğitim teknolojisine ve eğitim sisteminin yapı ve işleyişine bağlıdır” denilmektedir. Ayrıca çalışmada Türkiye’deki eğitim finansmanı ve harcamaları, diğer ülkeler ile karşılaştırılmıştır. Türkiye’deki toplam eğitim harcamalarının genel bütçe içerisindeki payının, OECD ve AB ortalamasından

biraz daha geride kaldığı söylenmektedir. Ancak son yıllarda Türkiye’de eğitim harcamalarının arttığı ve OECD ile AB ülkelerini yakaladığı görülmektedir. Türkiye’de öğrenci başına yapılan yıllık eğitim harcamalarının, diğer ülkelerden az olduğu söylenmektedir. Sonuç olarak bir ülkenin ekonomik gelişmişlik düzeyi ne kadar ileri ise eğitime ayırdığı pay da o kadar çok olmaktadır. “Türkiye gibi ekonomisi gelişmekte olan bir ülkede eğitim hizmetlerine gerçek anlamda önem verildiği pek söylenemez” denilmektedir.

Atik ve Doğru tarafından (2018) “Mesleki Eğitimin Etkinliğinin Artırılması İçin Model Önerisi” adlı bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada ulaşılan bulgulardan birkaçı şunlardır: Dünyada ve Türkiye’de işgücü piyasalarının gereksinim duyduğu nitelikli işgücünün yetiştirilmesi amacıyla örgün ve yaygın eğitim kurumlarında mesleki eğitim programları geliştirilerek uygulanmaktadır. Türkiye’de ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilerin üçte biri mesleki ve teknik eğitim alanındadır. Türkiye’deki işgücünün üçte ikisi, lise altı düzeyde eğitilmiş ve okur-yazar olmayanlardan oluşmaktadır. İşveren görüşlerine göre, işgücünün mesleki bilgi ve becerisi, istenen düzeyde değildir. Yüksek katma değer ve teknoloji gerektiren sektörlerde çalışabilecek işgücünde önemli açıklar vardır. Çalışmanın sonunda, mesleki eğitime rekabetçi bir nitelik kazandırmak, mesleki eğitim alanların kolay iş bulmalarını sağlamak ve Türkiye’nin katma değeri yüksek alanlarda söz sahibi olmasını sağlamak için bir model önerisi sunulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine kullanılan istatistiksel işlemler incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma “doküman inceleme” modeliyle yapılmıştır. Şimşek ve Yıldırım’a (2011) göre doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin çözümlenmesidir.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, Denizli ilinin Acıpayam ilçesindeki tüm mesleki ve teknik Anadolu liseleridir. Bu liselerin programlarının dağılımı şöyledir:

- Elektrik-elektronik-bilişim ağırlıklı program uygulayan bir lise.
- Muhasebe-finance-adalet ağırlıklı program uygulayan bir lise.
- Giyim-kuşam ağırlıklı program uygulayan bir lise.
- Sağlık ağırlıklı program uygulayan bir lise.
- Din ağırlıklı program uygulayan bir lise.

Bilimsel etik gereği, araştırma yapılan okulların isimleri gizli tutulmuş ve temsili isimler kullanılmıştır.

3.3. Verilerin Toplanması

Gereksinim duyulan veriler, ÖSYM’nin her yıl ÖSYS sonunda liselere gönderdiği sınav sonuç verileri ile Acıpayam’daki mesleki ve teknik liselerin kayıtları taranarak elde edilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlenmesi

Toplanan veriler, yüzde ve frekans dağılımları esas alınarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde, elde edilen veriler çözümlenmekte ve yorumlanmaktadır. Araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgular ve yorumlar aşağıda görülmektedir. Veriler, okullara göre incelenmiş ve sıralanmıştır.

4.1. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları

Burada, Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin kayıtları ile ÖSYM'nin her yıl gönderdiği sınav sonuç verileri incelenmiş ve aşağıda tablolar halinde aşağıda verilmiştir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.1’de görülmektedir.

Tablo 4.1. *Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	13	20	-	33
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	9	14	-	23
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	5	3	-	8
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	5	2	-	7
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	-	-	-
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	1	-	1
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	55,6	21,4	-	34,8

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Bilişim Teknolojileri Alanı'ndan 2017 ve 2018 yıllarında toplam 33 öğrenci mezun olmuştur. 2019 yılında ise bu alanda sınıf açılmadığı için mezun verilmemiştir.

Üniversiteye yerleşenlerden biri lisans ve yedisi önlisans programlarına yerleşmiştir. Lisans programlarına yerleşenlerin, mezun sayısına oranı % 3,03 iken, önlisans programlarına yerleşenlerin, mezun sayısına oranı ise % 21,21'dir.

Bilişim Teknolojileri Alanı'ndan mezun olanlardan yedisi örgün önlisans programlarına, biri ise açıköğretim lisans programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 87,5'tir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.2’de görülmektedir.

Tablo 4.2. *Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Bilgisayar Programcılığı	2	1	-	3
Lojistik Yönetimi	1	-	-	1
Basın ve Yayıncılık	1	-	-	1
Özel Güvenlik ve Koruma	1	-	-	1
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	-	1	-	1
Çağrı Merkezi Hizmetleri	-	1	-	1
Toplam	5	3	-	8

Mezun olan 33 öğrenciden sekizi üniversiteye yerleşmiştir. Bunlardan üçü (% 37,5) lisede eğitim gördüğü alana uygun bir yükseköğretim programına yerleşmiş, beşi ise (% 62,5) ise lisede eğitim gördüğü alan dışında farklı bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Lisede eğitim gördüğü alana uygun olan yükseköğretim programları içinde “bilgisayar programcılığı” en çok tercih edilen programdır. Diğer alanlara yerleşenlerin sayısı, yıllara göre farklılık göstermektedir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Elektrik-Elektronik Teknolojileri” alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.1.3.te görülmektedir.

Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı’ndan 130 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan ikisi lisans programlarına, 11’i ise önlisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle mezunların % 1,54’ü lisans programlarına, % 8,46’sı önlisans programlarına yerleşmiştir.

Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı’ndan mezun olanlardan 11’i örgün öğretim önlisans, biri mezun ise örgün öğretim lisans programlarına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100’dür.

Tablo 4.3. *Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Elektrik-Elektronik Teknolojileri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	42	52	36	130
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	21	32	17	70
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	4	6	3	13
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	3	5	3	11
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	1	1	-	2
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	19,1	18,8	17,7	18,6

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Elektrik-Elektronik Teknolojileri” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.4’te görülmektedir.

Tablo 4.4. *Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Elektrik-Elektronik Teknolojisi” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Bankacılık ve Sigortacılık	-	1	-	1
Elektrik Teknolojisi	-	1	1	2
Elektronik Haberleşme Teknolojisi	-	1	-	1
Grafik Tasarımı	-	1	-	1
Laborant ve Veteriner Sağlık	-	1	-	1
Mekatronik	1	-	-	1
Otomotiv Teknolojisi	1	-	2	3
Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği	1	-	-	1
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	1	-	-	1
Turizm ve Otel İşletmeciliği	-	1	-	1
Toplam	4	6	3	13

Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı’ndan mezun olan 13 öğrenciden sekizi lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına, beşi ise kendi alanı dışında farklı bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı mezunlarının lisede eğitim gördükleri alanlara uygun en çok yerleştikleri alan Otomotiv Teknolojisi ve Elektrik Teknolojisi’dir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Mobilya ve İç Mekan Tasarımı” alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.5’te görülmektedir.

Tablo 4.5. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Mobilya ve İç Mekan Tasarımı” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	20	18	20	58
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	4	7	5	16
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	1	2	-	3
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	1	1	-	2
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	-	-	-
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	1	-	1
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	25	28,6	-	18,8

Mobilya ve İç Mekân Tasarımı Alanı’ndan toplam 58 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan ancak üçü üniversiteye yerleşebilmiştir. Diğer bir deyişle yerleşme oranı % 5,2’dir. 2019 yılında mezun olanlardan hiçbiri herhangi bir yükseköğretim programına yerleşememiştir.

Üniversiteye yerleşen üç öğrenciden ikisi önlisans ve biri lisans programlarına yerleşmişlerdir.

Mobilya ve İç Mekân Tasarımı Alanı’ndan mezun olanlardan ikisi örgün öğretim önlisans programlarına yerleşmiştir. Mezunlardan biri ise açık öğretim programına ön lisans programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 33,3’tür. Diğer bir ifade ile yükseköğretim programlarına yerleşen mezunlardan 66,7’si yüzyüze eğitimi tercih etmemiştir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Mobilya ve İç Mekân Tasarımı” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.6’da görülmektedir.

Tablo 4.6. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Mobilya ve İç Mekân Tasarımı” Alanı Mezunlarının Üniversitede Yerleştiği Önlisans ve Lisans Programları

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	-	1	-	1
Mimari Dekoratif Sanatlar	1	-	-	1
Özel Güvenlik ve Koruma	-	1	-	1
Toplam	1	2	-	3

Üniversiteye yerleşen üçü öğrenciden biri lisede eğitim gördüğü alana uygun bir yükseköğretim programına yerleşmiş, ikisi ise farklı bir alandaki yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Gıda Teknolojisi” alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.7’de görülmektedir.

Tablo 4.7. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Gıda Teknolojisi” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	11	-	13	24
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	7	-	9	16
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	-	-	1	1
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	-	1	1
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	-	-	-
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	0	-	11,1	6,3

Gıda Teknolojisi Alanı’ndan 2017 yılında 11 öğrenci, 2019 yılında 13 öğrenci mezun olmuştur. 2018 yılında ise bu alanda sınıf olmaması nedeniyle mezun olan yoktur.

Mezun olan bu 24 öğrenciden ancak biri üniversiteye yerleşmiş, diğerleri yerleşememiştir. Diğer bir deyişle, mezunlardan ancak % 4,2’si bir yükseköğretim programına yerleşmektedir.

Gıda Teknolojisi Alanı’ndan mezun olanlardan biri örgün önlisans programına yerleşmiştir. Açıköğretim programına yerleşen mezun yoktur. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100’dür.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Gıda Teknolojisi” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.8’de görülmektedir.

Tablo 4.8. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Gıda Teknolojisi” Alanı Mezunlarının Üniversitede Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Gıda Kalite Kontrolü ve Analizi	-	-	1	1
Toplam	-	-	1	1

“Gıda Teknolojisi” alanı 2019 yılı mezunlarından biri lisede eğitim gördüğü alana uygun bir önlisans programına yerleşmiştir. Diğer yıllarda herhangi bir yükseköğretim programına yerleşen olmamıştır. Lisans programına ise yerleşen öğrenci yoktur. Bu durumun en önemli nedenlerinden biri bu alanla ilgili yükseköğretim programlarında mezun olanlar ile bu alandan mezun olanların işe girişlerde işveren tarafından aynı ücreti vermeleridir. Bu nedenle alandan mezun olanlar tarafından yükseköğretim okumak, hem daha masraflı hem de zaman kaybı olarak görülmektedir. Bir diğer neden ise bu alanla ilgili yükseköğretim programından mezun olduğunda iş bulma olanağının, yaşanan çevrede az olmasıdır.

4.2. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları

Burada, Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin kayıtları ile ÖSYM'nin her yıl gönderdiği sınav sonuç verileri incelenmiş ve aşağıda tablolar halinde aşağıda verilmiştir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Adalet” alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.9’da görülmektedir.

Tablo 4.9. *Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Adalet” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	64	64	68	196
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	59	53	46	158
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	38	31	22	91
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	24	16	10	50
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	5	8	7	20
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	7	4	3	14
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	2	3	2	7
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	63,2	51,6	45,5	55

Adalet Alanı’ndan 2017 yılında 64, 2018 yılında 64 ve 2019 yıllarında 68 olmak üzere toplam 196 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 27’si lisans programlarına, 64’ü ise önlisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle mezun olanların % 13,8’i lisans programlarına, % 32,7’si önlisans programlarına yerleşmiştir.

Adalet Alanı'ndan mezun olanlardan 70'i örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 50'si önlisans, 20'si lisans programıdır. Açıköğretim programına yerleşenlerden 14'ü önlisans, yedi mezun ise lisans programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 76,9'dur. Diğer bir ifade ile yükseköğretim programlarına yerleşen mezunlardan 23,1'i yüz-yüze eğitimi tercih etmemiştir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Adalet" alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.10'da görülmektedir.

Tablo 4.10. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Adalet" Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Adalet	24	17	6	47
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	-	1	-	1
Bankacılık ve Sigortacılık	-	-	-	1
Ceza İnfaz ve Güvenlik Hizmetleri	1	-	-	1
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları	-	-	2	2
Denizcilik İşletmeleri Yönetimi	-	-	1	1
Dış Ticaret	1	-	2	3
Ekonomi ve Finans	-	-	1	1
Engelli Bakımı ve Rehabilitasyon	-	-	1	1
Gıda Teknolojisi	-	-	1	1
Hukuk Büro Yönetimi ve Sekreterliği	-	-	1	1
İktisat	-	-	1	1
İnsan Kaynakları Yönetimi	-	1	-	1
Moda Tasarımı	-	-	1	1
Kamu Yönetimi	2	-	-	2
Kooperatifçilik	1	-	-	1
Lojistik	-	4	-	4
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	1	1	-	2
Posta Hizmetleri	-	1	-	1
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	-	-	1	1
Sağlık Yönetimi	-	-	1	1
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	2	1	1	4
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	-	1	-	1
Sosyal Güvenlik	3	-	1	4
Sosyal Hizmetler	2	1	-	3
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	-	1	-	1
Yaşlı Bakımı	-	1	-	1
Yerel Yönetimler	1	1	-	2
Toplam	38	31	22	91

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Adalet Alanı'ndan mezun olanların 57'si lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. 34'ü ise kendi alanı dışında farklı bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Yerleşilen yükseköğretim programları incelendiğinde Adalet Alanı mezunları eğitim gördükleri alanlarla ilgili Adalet (47 mezun), Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (dört mezun), Sosyal Güvenlik Yönetimi (dört mezun) yükseköğretim programlarını daha fazla tercih etmişlerdir. Kendi alanı dışında ise Lojistik (dört mezun), Sosyal Hizmetler (üç mezun) ve Dış Ticaret (üç mezun) programlarını tercih etmişlerdir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Bilişim Teknolojisi" alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.11'de görülmektedir.

Tablo 4.11. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Bilişim Teknolojisi" Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	24	21	28	73
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	17	20	23	60
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	4	8	6	18
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	3	8	5	16
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	1	-	1	2
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	23,5	40	26,1	30

Bilişim Teknolojisi alanından 2017 yılında 24, 2018 yılında 21 ve 2019 yıllarında 28 olmak üzere toplam 73 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 16'sı önlisans programlarına, ikisi lisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle mezun olanların % 21,9'u önlisans ve % 2,7'si lisans programlarına yerleşmiştir. Liseden üniversiteye geçiş oranı % 24,7'dir (önlisans+lisans).

Bilişim Teknolojisi Alanı'ndan mezun olanlardan 18'i örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 16'sı önlisans, ikisi lisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşen yoktur. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100'dür.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.12’de görülmektedir.

Tablo 4.12. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Bilişim Teknolojileri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Bankacılık ve Sigortacılık	-	1	-	1
Basım ve Yayın Teknolojileri	-	1	1	2
Bilgisayar Programcılığı	1	2	1	4
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	1	-	2	3
Çağrı Merkezi Hizmetleri	-	-	1	1
Grafik Tasarımı	1	3	-	4
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık (% 50 Burslu)	1	-	-	1
Maliye	-	-	1	1
Sağlık Bilgi Sistemleri Teknikerliği	-	1	-	1
Toplam	4	8	6	18

Bilişim Teknolojileri alanı mezunlarından 11’i lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşirken, yedisi farklı bir alanda yükseköğretime yerleşmiştir.

Bilişim Teknolojileri Alanı mezunları eğitim gördükleri alanlarla ilgili Bilgisayar Programcılığı (dört mezun) ve Grafik Tasarımı dört mezun) en fazla tercih ettikleri yükseköğretim programları olmuştur. Kendi alanı dışında ise Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı (üç mezun), Basım ve Yayın Teknolojileri (iki mezun) ve Maliye (bir mezun) programlarını tercih etmişlerdir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.13’te görülmektedir.

Tablo 4.13. Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	33	28	36	97
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	26	18	21	65
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	7	8	7	22
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	7	5	7	19

(Devamı arkadadır)

Tablo 4.13. *Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı (Devamı)*

– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	2	-	2
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	1	-	1
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	27	44,4	33,3	33,9

Muhasebe ve Finansman Alanı’ndan 2017 yılında 33, 2018 yılında 28 ve 2019 yıllarında 36 olmak üzere toplam 97 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 19’u önlisans ve üçü lisans programlarına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle mezun olanların % 19,6’sı önlisans programlarına, % 3,1’i lisans programlarına yerleşmiştir. Liseden üniversiteye geçiş oranı % 22,7’dir.

Muhasebe ve Finansman Alanı’ndan mezun olanlardan 21’i örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 19’u önlisans, ikisi lisans programına yerleşmiştir. Açık öğretim programına ise bir mezun yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 95,5’tir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.14’te görülmektedir.

Tablo 4.14. *Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Muhasebe ve Finansman” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Bankacılık ve Sigortacılık	1	-	-	1
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	2	1	-	3
Dış Ticaret	-	1	-	1
Gazetecilik	-	1	-	1
İnşaat Teknolojisi	-	-	1	1
İşletme	-	1	-	1
Maliye	1	-	1	2
Muhasebe ve Finansal Yönetim	1	-	-	1
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	-	2	4	6
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	1	-	-	1
Tarım	-	1	-	1
Tarım Makineleri	-	-	1	1
Turizm ve Seyahat Hizmetleri	1	1	-	2
Toplam	7	8	7	22

Üniversiteye yerleşenlerin 16'sı (% 16,49'u) lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. altısı (% 6,19'u) ise farklı bir alanda yükseköğretime yerleşmiştir. Diğer bir deyişle, muhasebe ve finansman alanından yükseköğretime geçiş % 16,5 verimlidir, % 83,5 savurganlık vardır. Çünkü üniversiteye yerleşenlerin % 83,5'i için, lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitim boşa gitmiş denilebilir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

Yerleşilen yükseköğretim programları incelendiğinde Muhasebe ve Finansman Alanı mezunları eğitim gördükleri alanlarla ilgili Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (altı mezun) ve Maliye (iki mezun) en fazla tercih ettikleri yükseköğretim programları olmuştur. Kendi alanı dışında ise Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı (üç mezun) ve Turizm ve Seyahat Hizmetleri (üç mezun) programlarını tercih etmişlerdir. Yerleşilen diğer yükseköğretim programları yıllara göre farklılık göstermektedir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Pazarlama ve Perakende" alanı 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.15'te görülmektedir.

Tablo 4.1.15. *Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Pazarlama ve Perakende" Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	32	27	34	93
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	12	13	21	47
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	4	4	4	12
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	4	2	4	10
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	1	-	1
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	1	-	1
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	33	30,7	19	25,5

Pazarlama ve Perakende alanından 2017 yılında 32, 2018 yılında 27 ve 2019 yıllarında 34 olmak üzere toplam 93 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 10'u önlisans ve ikisi lisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 12,9'dur.

Pazarlama ve Perakende Alanı'ndan mezun olanlardan 11'i örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 10'u önlisans, biri lisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşen bir mezun lisans programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 91,7'dir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Pazarlama ve Perakende” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.16’da görülmektedir.

Pazarlama ve Perakende Alanı mezunlarından sekizi lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. dördü ise farklı bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle, yükseköğretime geçiş % 66,7 verimlidir, % 33,3 savurganlık vardır. Çünkü üniversiteye yerleşenlerin % 33,3’ü için, lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitim boşa gitmiş denilebilir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

Tablo 4.16. *Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Pazarlama ve Perakende” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Bankacılık ve Sigortacılık	-	-	1	1
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	1	-	-	1
Çağrı Merkezi Hizmetleri	-	1	1	2
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	1	-	-	1
İşletme Yönetimi	-	1	-	1
Otomotiv Teknolojisi	-	-	1	1
Maliye	1	-	-	1
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	1	2	1	4
Toplam	4	4	4	12

Pazarlama ve Perakende Alanı mezunları eğitim gördükleri alanlarla ilgili Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (dört mezun) en fazla tercih ettikleri yükseköğretim programı olmuştur. Kendi alanı dışında ise Çağrı Merkezi Hizmetleri (iki mezun), Maliye (bir mezun) ve Otomotiv Teknolojisi (bir mezun) programını tercih etmişlerdir. Yerleşilen diğer yükseköğretim programları yıllara göre farklılık göstermektedir.

4.3. Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” alanından 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.17’de görülmektedir.

Tablo 4.17. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	74	26	28	128
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	24	13	18	45
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	13	7	5	25
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	11	6	5	22
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	2	1	-	3
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	54,2	53,9	27,8	55,6

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı’ndan 2017 yılında 74, 2018 yılında 26 ve 2019 yılında 28 olmak üzere toplam 128 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 22’si önlisans programlarına, üçü lisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 19,5’tir.

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı’ndan mezun olanlardan 25’i örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 22’si önlisans, üçü lisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşen mezun yoktur. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100’dür.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.18’de görülmektedir.

Tablo 4.18. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Bankacılık ve Finans	-	1	-	1
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	2	1	1	4
Çağrı Merkezi Hizmetleri	-	2	1	3
Coğrafya	-	-	1	1
Çocuk Gelişimi	7	1	-	8
Geleneksel El Sanatları	-	1	-	1
Moda Tasarımı	-	1	-	1
Saç Bakımı ve Güzellik Hizmetleri	1	-	-	1
Sosyal Hizmetler	1	-	1	2
Tapu ve Kadastro	-	-	1	1
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	1	-	-	1

(devamı arkadadır)

Tablo 4.18. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları (Devamı)*

Türk Dili ve Edebiyatı	1	-	-	1
Toplam	13	7	5	25

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı mezunlarından sekizi lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle, liseden üniversiteye geçişte verimlilik oranı % 32’dir.

Üniversiteye yerleşen 25 öğrenciden 17’si lisede eğitim gördüğü alanla hiçbir ilgisi olmayan alanlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 68 oranında savurganlık vardır. Çünkü üniversiteye yerleşenlerin % 68’i için, lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitim boşa gitmiştir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

Mezunların yerleştiği, lisede eğitim görülen alan ile hiç ilgisi olmayan yükseköğretim alanlarından bazıları şunlardır: Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Bankacılık ve Finans, Tapu ve Kadastro, Türk Dili ve Edebiyatı, Sosyal Hizmetler, Moda Tasarımı. Bu durum, Türkiye’de liseden üniversiteye geçiş sisteminin gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Çünkü sistem, çok büyük miktarlarda savurganlık yaratmaktadır. Türk eğitim sistemi, böylesine savurganlık yapacak kadar bol kaynağa sahip değildir.

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi alanı mezunlarının, üniversitede en çok yerleştikleri alan, çocuk gelişimidir (% 32). İkinci sırada, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı (% 16), üçüncü sırada çağrı merkezi hizmetleri gelmektedir (% 12).

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Giyim Üretim Teknolojisi” alanında 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.19’da görülmektedir.

Tablo 4.19. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Giyim Üretim Teknolojisi” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	21	7	19	47
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	7	5	9	21
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	3	-	-	3
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	3	-	-	3
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	-	-	-
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-

(devamı arkadadır)

Tablo 4.19. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Giyim Üretim Teknolojisi” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı(Devamı)*

– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	42,9	0	0	14,3

Giyim Üretim Teknolojisi Alanı’ndan 2017 yılında 21 yılında, 2018 yılında yedi ve 2019 yılında 19 olmak üzere toplam 47 öğrenci mezun olmuştur. Mezunlardan üçü önlisans programlarına yerleşmiştir. Lisans programlarına yerleşen yoktur. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 6,4’tür. Bu alandan mezun olanların %93,6’sı herhangi bir yükseköğretim programına yerleşememiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının amacı sadece meslek edindirmek değildir. En önemli amaçlarından biri de bir üst eğitim kurumu olan yükseköğretim kurumlarına geçişi sağlamaktır. Bu durum Giyim Üretim Teknolojisi Alanı’nın amaçları yerine getirmede yetersiz kaldığını göstermektedir. Ayrıca eğitim alanında çok büyük savurganlık yaratmaktadır.

Giyim Üretim Teknolojisi Alanı’ndan mezun olanlardan üçü örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Açık öğretim programına mezun yoktur. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100’dür.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.20’de görülmektedir.

Tablo 4.20. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Giyim Üretim Teknolojisi” Alanı Mezunlarının, Üniversitede Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Geleneksel El Sanatları	1	-	-	1
Moda Tasarımı	2	-	-	2
Toplam	3	-	-	3

Giyim Üretim Teknolojisi alanı mezunlarının tamamı, lisede eğitim gördükleri alana paralel olan yükseköğretim programlarına yerleşmişlerdir. Farklı bir alanda yükseköğretime yerleşen yoktur. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçişte verimlilik % 100’dür.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Yiyecek İçecek Hizmetleri” alanında 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.21’de görülmektedir.

Tablo 4.21. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Yiyecek İçecek Hizmetleri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	18	27	25	70
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	9	6	12	27
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	3	-	3	6
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	2	-	3	5
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	1	-	-	1
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	33,3	-	25	22,2

Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı’ndan 2017 yılında 18, 2018 yılında 27 ve 2019 yılında 25 olmak üzere toplam 70 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan biri lisans beşi önlisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 8,6’dır.

Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı’ndan mezun olanlardan altısı örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan beşi önlisans, biri lisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşen mezun yoktur. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100’dür.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.22’de görülmektedir.

Tablo 4.22. *Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Yiyecek İçecek Hizmetleri” Alanı Mezunlarının, Üniversitede Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm	2017	2018	2019	Toplam
Aşçılık	1	-	1	2
Lojistik	-	-	1	1
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	-	-	1	1
Mutfak	1	-	-	1
Pastacılık	1	-	-	1
Toplam	3	0	3	6

Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı mezunlarından dördü lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle, liseden üniversiteye geçişte verimlilik oranı % 66,7’dir.

Üniversiteye yerleşen altı öğrenciden ikisi lisede eğitim gördüğü alanla hiçbir ilgisi olmayan alanlara yerleşmiştir. Mezunların yerleştiği, lisede eğitim görülen alan ile hiç ilgisi olmayan yükseköğretim alanlarından bazıları şunlardır: Lojistik ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarıdır.

Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı mezunların üniversitede en çok yerleştikleri alan, aşçılık (% 33,3), daha sonra mutfak (% 16,7) ve pastacılık (% 16,7) gelmektedir.

4.4. Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mezunları

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Acil Sağlık Hizmetleri” alanında 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.23’te görülmektedir.

Tablo 4.23. Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Acil Sağlık Hizmetleri” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	29	-	-	29
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	28	-	-	28
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	16	-	-	16
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	12	-	-	12
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	2	-	-	2
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	2	-	-	2
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	57,1	-	-	57,1

Acil Sağlık Hizmetleri Alanı’ndan 2017 yılında 29 öğrenci mezun olmuştur. Daha sonraki yıllarda bu alan kaldırılarak Sağlık Hizmetleri Alanı’na öğrenci alımı yapılmıştır. Bunlardan ikisi lisans, 14’ü önlisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 55,2’dir.

Acil Sağlık Hizmetleri Alanı’ndan mezun olanlardan 14’ü örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 12’si önlisans, ikisi lisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşenlerden iki mezun önlisans programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 87,5’dir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Acil Sağlık Hizmetleri” alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.24’te görülmektedir.

Tablo 4.24. *Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Acil Sağlık Hizmetleri” Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm	2017	2018	2019	Toplam
Acil Durum ve Afet Yönetimi	2	-	-	2
Fizyoterapi	2	-	-	2
İlk ve Acil Yardım	9	-	-	9
Ormancılık ve Orman Ürünleri	1	-	-	1
Sosyal Hizmetler	1	-	-	1
Yaşlı Bakımı	1	-	-	1
Toplam	16	-	-	16

Acil Sağlık Hizmetleri Alanı mezunlarından 15’i lisede eğitim gördüğü alana ait bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle, liseden üniversiteye geçişte verimlilik oranı % 93,7’dir.

Üniversiteye yerleşen bir öğrenci lisede eğitim gördüğü alanla hiçbir ilgisi olmayan alanlara yerleşmiştir. Mezunların yerleştiği, lisede eğitim görülen alan ile hiç ilgisi olmayan yükseköğretim alanı Ormancılık ve Orman Ürünleri programlarıdır.

Acil Sağlık Hizmetleri Alanı mezunların üniversitede en çok yerleştikleri alan İlk ve Acil Yardım (% 56,3), Acil Durum ve Afet Yönetimi (% 12,5), daha sonra Fizyoterapi (% 12,5) ve Yaşlı Bakımı (% 6,3) gelmektedir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Hemşirelik” alanında 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.25’te görülmektedir.

Tablo 4.25. *Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Hemşirelik” Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	33	-	-	33
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	12	-	-	12
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	4	-	-	4
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	4	-	-	4
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	-	-	-
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	33,3	-	-	33,3

Hemşirelik Alanı’ndan 2017 yılında 33 öğrenci mezun olmuştur. Daha sonraki yıllarda bu alan ismi değiştirilerek Sağlık Hizmetleri Alanı’nın bir dalı olarak öğrenci

alımı yapılmıştır. Bunlardan dördü de önlisans programlarına yerleşmişlerdir. Lisans düzeyinde bir yükseköğretim programına yerleşen mezun yoktur. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 12,1'dir. Bu durumun en önemli nedeni bu alan mezunlarının liseden sonra sağlık kuruluşlarında hemşire olarak atanabilmeleridir.

Hemşirelik Alanı'ndan mezun olanlardan dördü örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunların tamamı önlisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşen mezun yoktur. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 100'dür.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Hemşirelik" alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.26'da görülmektedir.

Tablo 4.26. *Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Hemşirelik Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm	2017	2018	2019	Toplam
Fizyoterapi	2	-	-	2
Hemşirelik	1	-	-	1
İlk ve Acil Yardım	1	-	-	1
Toplam	4	0	0	4

Hemşirelik Alanı mezunlarından dördü de lisede eğitim gördüğü alana ait bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle, liseden üniversiteye geçişte verimlilik oranı % 100'dür.

Hemşirelik Alanı mezunlarının üniversitede en çok yerleştikleri alan Fizyoterapi (% 50), Hemşirelik (% 25) ve İlk ve Acil Yardım (% 25) gelmektedir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Sağlık Hizmetleri Alanı" alanında 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.27'de görülmektedir.

Tablo 4.27. *Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Sağlık Hizmetleri Alanı" Alanı Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	-	98	92	180
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	-	65	46	111
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	-	45	29	74
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	34	24	58
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	-	4	1	5
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	7	4	11
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	-	-	-	-
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	-	69,2	63	66,7

Sağlık Hizmetleri Alanı; Acil Sağlık Hizmetleri ile Hemşirelik alanlarının adlarının değiştirilerek kapatılması sonucu ilk kez 2018 yılında mezun vermiştir. Bu alandan 2018 yılında 98 ve 2019 yılında da 92 olmak üzere toplam 180 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan beşi lisans, 69'u önlisans programlarına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 41,1'dir.

Sağlık Hizmetleri Alanı'ndan mezun olanlardan 63'ü örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 58'i önlisans, beşi lisans programıdır. Açık öğretim programına yerleşenlerden 11 mezun önlisans programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 85,1'dir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Sağlık Hizmetleri" alanı mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.28'de görülmektedir.

Tablo 4.28. *Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Sağlık Hizmetleri" Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm	2017	2018	2019	Toplam
Acil Durum ve Afet Yönetimi	-	-	1	1
Ameliyathane Hizmetleri	-	-	1	1
Anestezi	-	3	-	3
Aşçılık	-	-	1	1
Bilgisayar Programcılığı	-	-	1	1
Biyomedikal Cihaz Teknolojisi	-	-	4	4
Çağrı Merkezi Hizmetleri	-	-	1	1
Çocuk Gelişimi	-	1	-	1
Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri	-	1	-	1
Diyaliz	-	2	2	4
Eczane Hizmetleri	-	-	1	1
Elektronörofizyoloji	-	1	-	1
Evde Hasta Bakımı	-	2	-	2
Fizyoterapi	-	4	1	5
Grafik Tasarımı	-	1	-	1
Hemşirelik	-	1	-	1
İç Mekân Tasarımı	-	1	-	1
İlahiyat	-	1	-	1
İlk ve Acil Yardım	-	5	1	6
İnşaat Teknolojisi	-	-	1	1

(Devamı arkadadır)

Tablo 4.28. *Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi "Sağlık Hizmetleri" Alanı Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları (Devamı)*

Laborant ve Veteriner Sağlık	-	1	1	2
Laboratuvar Teknolojisi	-	-	1	1
Optisyenlik	-	1	-	1
Radyoterapi	-	1	1	2
Reklamcılık	-	1	-	1
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	-	1	2	3
Sosyal Hizmetler	-	2	1	3
Şehir ve Bölge Planlama	-	1	-	1
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	-	2	4	6
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	-	4	-	4
Tıbbi Laboratuvar Teknikleri	-	3	2	5
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	-	1	-	1
Yaşlı Bakımı	-	4	2	6
Toplam	0	45	29	74

Sağlık Hizmetleri Alanı mezunlarından 61'i lisede eğitim gördüğü alana ait bir yükseköğretim programına yerleşirken 13'ü . Diğer bir deyişle, liseden üniversiteye geçişte verimlilik oranı % 82,4'tür.

Üniversiteye yerleşen 74 öğrenciden 13'ü lisede eğitim gördüğü alanla hiçbir ilgisi olmayan alanlara yerleşmiştir. Mezunların yerleştiği, lisede eğitim görülen alan ile hiç ilgisi olmayan yükseköğretim alanlarından bazıları şunlardır: Bilgisayar Programcılığı, Aşçılık, Çağrı Merkezi Hizmetleri, Çocuk Gelişimi, Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri, Grafik Tasarımı, İnşaat Teknolojisi, Reklamcılık, İç Mekân Tasarımı, İlahiyat, Şehir ve Bölge Planlama ve Uluslararası Ticaret ve Lojistik programlarıdır.

Sağlık Hizmetleri Alanı mezunlarının üniversitede en çok yerleştikleri alanlar İlk ve Acil Yardım (% 9,8), Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (% 9,8), Yaşlı Bakımı (% 9,8), Fizyoterapi (% 8,2), Tıbbi Laboratuvar Teknikleri (% 8,2), Tıbbi Görüntüleme Teknikleri (% 6,7), Diyaliz (% 6,7), Biyomedikal Cihaz Teknolojisi (% 6,7), Anestezi (% 4,9), Sağlık Kurumları İşletmeciliği (% 4,9) ve Sosyal Hizmetler (% 4,9) en fazla tercih ettikleri yükseköğretim programları olmuştur.

4.5. Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunları

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi 2017-2018-2019 yılı mezunlarından, üniversite sınavına başvuranların ne kadarının üniversiteye yerleştiği Tablo 4.29'da görülmektedir.

Tablo 4.29. *Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunlarından Üniversiteye Başvuran ve Yerleşenlerin Sayısı*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Liseden Mezun Olanların Sayısı	88	83	69	240
Üniversite Sınavına Başvuranların Sayısı	73	62	58	193
Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı	35	28	24	87
– Önlisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	14	13	10	37
– Lisans Programlarına Yerleşen (örgün öğretim)	16	10	11	37
– Önlisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	4	3	2	9
– Lisans Programlarına Yerleşen (açık öğretim)	1	2	1	4
Yerleşenlerin, Başvuranlara Oranı (%)	47,9	45,2	41,4	45,1

İmam-Hatip Lisesinden 2017 yılında 88, 2018 yılında 83 ve 2019 yılında 69 olmak üzere toplam 240 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 46'sı önlisans programlarına, 41'i lisans programına yerleşmişlerdir. Diğer bir deyişle liseden üniversiteye geçiş oranı % 36,3'tür.

İmam-Hatip Lisesinden mezun olanlardan 74'ü örgün öğretim programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 37'si önlisans, 37'si lisans programıdır. dokuzu önlisans, dördü lisans olmak üzere toplam 13 mezun açıköğretim programına yerleşmiştir. Örgün öğretim programlarına yerleşme oranı % 85,1'dir. Diğer bir deyişle yükseköğretim programlarına yerleşen mezunlardan % 14,9'u yüz-yüze eğitimi (örgün) tercih etmemiştir.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunlarının, üniversitede yerleştiği önlisans ve lisans programları Tablo 4.30'da görülmektedir.

Tablo 4.30. *Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları*

Yerleştiği Bölüm/Program	2017	2018	2019	Toplam
Adalet (Ücretli)	1	-	-	1
Atçılık ve Antrenörlüğü	1	-	-	1
Bankacılık ve Sigortacılık	1	2	1	4

(Devamı arkadadır)

Tablo 4.30. *Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Mezunlarının Üniversiteye Yerleştikleri Önlisans ve Lisans Programları (Devamı)*

Biyomedikal Cihaz Teknolojisi	1	-	-	1
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	-	4	3	7
Coğrafya	1	-	-	1
Çocuk Gelişimi	2	-	1	3
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları	1	2	-	3
Çağrı Merkezi Hizmetleri	-	2	-	2
Çocuk Gelişimi	-	1	-	1
Eczane Hizmetleri	-	2	-	2
Elektrik	-	-	3	3
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	-	-	1	1
Grafik Tasarımı	-	1	-	1
İlahiyat	8	6	5	19
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	-	-	1	1
İnşaat Mühendisliği	-	1	-	1
İslami İlimler	-	1	3	4
İşletme	1	-	-	1
Kamu Yönetimi	1	-	-	1
Maliye	-	-	1	1
Moda Tasarımı	-	-	1	1
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	2	-	-	2
Organik Tarım	-	-	1	1
Ormancılık ve Orman Ürünleri	4	-	1	5
Özel Güvenlik ve Koruma	1	1	-	2
Sağlık Bilgi Sistemleri Teknikerliği	-	1	-	1
Sosyal Güvenlik	1	-	-	1
Su Altı Teknolojisi	-	1	-	1
Tarih	4	1	1	6
Tekstil Teknolojisi	-	-	1	1
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	2	-	-	2
Turizm ve Otel İşletmeciliği	1	-	-	1
Türk Dili ve Edebiyatı	1	-	-	1
Yerel Yönetimler	1	-	-	1
Tekstil Teknolojisi	-	1	-	1
Yeni Medya	-	1	-	1
Toplam	35	28	24	87

İmam-Hatip Lisesi mezunlarından 23'ü lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir (19 öğrenci ilahiyat ve dört öğrenci islami ilimler). Diğer bir deyişle üniversiteye geçişte verimlilik oranı % 26,4'tür.

Üniversiteye yerleşen 87 öğrenciden 64'ü lisede eğitim gördüğü alanla hiçbir ilgisi olmayan alanlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 73,6 oranında savurganlık vardır. Çünkü üniversiteye yerleşenlerin % 73,6'ü için, lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitim boşa gitmiştir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

İmam-Hatip Lisesi mezunlarının üniversitede en çok yerleştikleri program ilahiyattır (% 21,8). İkinci sırada büro yönetimi ve yönetici asistanlığı (% 8,0), üçüncü sırada tarih (% 6,9) gelmektedir. İslami ilimler ise 5. sıradadır.

Mezunların yerleştiği, lisede eğitim görülen alan ile hiç ilgisi olmayan yükseköğretim alanlarından bazıları şunlardır: Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Ormancılık ve Orman Ürünleri, Bankacılık ve Sigortacılık, Çocuk Gelişimi, Elektrik, Turizm ve Otel İşletmeciliği. Bu durum, Türkiye'de liseden üniversiteye geçiş sisteminin gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Çünkü sistem, çok büyük miktarlarda savurganlık yaratmaktadır. Türk eğitim sistemi, böylesine savurganlık yapacak kadar bol kaynağa sahip değildir.

4.6. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

4.6.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Yükseköğretime başvuran-yerleşen oranları nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Alt probleme yanıt bulmak amacıyla gerekli analiz yapılarak bulgular Tablo 4.31’de verilmiştir.

Acıpayam’daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olanların sayısı Tablo 4.31’de görülmektedir.

Tablo 4.31. *Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Liselerden 2017-2018-2019 Yıllarında Mezun Olanların Sayısı*

Okul Adı	2017	2018	2019	Toplam
Atatürk Mesleki ve Teknik And. Lisesi	101	102	95	298
Cumhuriyet Mesleki ve Teknik And. Lisesi	153	140	166	459
Alparslan Mesleki ve Teknik And. Lisesi	62	98	92	252
Mustafa Kemal Mesleki ve Tek. And. Lisesi	113	60	72	245
Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi	88	83	69	240
Toplam	517	483	494	1.494

“Tablo 4.31” değerlendirildiğinde Acıpayam ilçesinde bulunan meslek liselerinin mezun sayılarında; 2018 yılında bu okullardan mezun olan öğrenci sayısında % 6,58’lik önceki yıla göre % 2.27’lik bir artış gerçekleşmiştir. Elde edilen verilere göre Barbaros İmam Hatip Lisesi mezun sayısında yıllara göre önce 2018 yılında bir önceki yıla göre % 5,68’lik bir azalma ve 2109 yılında ise bir önceki yıla göre % 16,87’lik bir azalma görülmektedir. Mezun sayısında önemli bir azalmanın görüldüğü diğer bir okul ise Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’dir. 2017 yılında 113 öğrenci mezun olurken, 2018 yılında % 46,9’luk bir azalma, 2019 yılında ise bir önceki yıla göre % 20’lik bir artış gerçekleşmiştir. Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ’nde ise mezun sayısında 2018 yılında ise bir önceki yıla göre % 58,06’lık önemli bir artış gerçekleşmiştir. 2019 yılında ise bir önceki yıla göre % 6,12’lik bir azalma gerçekleşmiştir. 2018 yılında gerçekleşen bu artışın nedeni bu okulun 2017 yılında ilk mezunlarını vermesidir. Sonraki yıllarda öğrenci mevcudunun artışıyla birlikte mezun sayısı da artmıştır. Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin 2018 yılında bir önceki yıla göre % 0,99’luk bir artış, 2019 yılında mezun sayısında bir önceki yıla göre % 6,86’lık azalma olmuştur.

Acıpayam’daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olanlardan 2017-2018-2019 yıllarında üniversiteye yerleşenlerin sayısı Tablo 4.32’de görülmektedir.

Tablo 4.32. *Acıpayam’daki Mesleki ve Teknik Lise Mezunlarından 2017-2018-2019 Yıllarında Üniversiteye Yerleşenlerin Sayısı*

Okul Adı	2017	2018	2019	Toplam
Atatürk Mesleki ve Teknik And. Lisesi	10	11	4	25
Cumhuriyet Mesleki ve Teknik And. Lisesi	53	51	39	143
Alparslan Mesleki ve Teknik And. Lisesi	20	45	29	94
Mustafa Kemal Mes. ve Tek. And. Lisesi	17	9	8	34
Barbaros And. İmam-Hatip Lisesi	35	28	24	87
Toplam	135	144	104	383

Acıpayam ilçesinde bulunan meslek liselerinden mezun olan 1.494 öğrenciden 383’ü üniversiteye yerleşmiştir. Diğer bir deyişle mezunların üniversiteye yerleşme oranı % 25,6’dır. Yıllara göre bakıldığında, 2017 yılında mezun olanların % 26,1’i, 2018 yılında mezun olanların % 29,8’i, 2019 yılında mezun olanların % 21,1’i üniversiteye yerleşmiştir.

Üniversiteye yerleşme oranı, 2019 yılında bir önceki yıla göre önemli oranda azalmıştır.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının üniversiteye yerleşme oranlarında ise son üç yılda önemli bir sürekli bir azalma söz konusudur. 2017 yılında mezun olanların 17'si üniversiteye yerleşirken bu sayı 2018 yılında %47,06 azalarak 9, 2019 yılında ise %11,11 azalarak 8 öğrenci olmuştur.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından üniversiteye yerleşme oranında 2019 yılında bir önceki yıla göre % 23,53'lük bir azalma gerçekleşmiştir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının üniversiteye yerleşme oranları, iniş-çıkışlı seyretmektedir. 2017 yılında mezun olanların % 32,3'ü üniversiteye yerleşirken, 2018 yılında % 45,9'u yerleşmiş, 2019 yılında ise % 31,5'i yerleşmiştir.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunlarının da üniversiteye yerleşme oranı iniş-çıkışlı seyretmektedir. 2017 yılında mezun olanların % 39,8'i üniversiteye yerleşirken, 2018 yılında % 33,7'si yerleşmiş, 2019 yılında ise % 34,8'i yerleşmiştir.

4.6.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Yükseköğretim önlisans ve lisans programlarına yerleşme oranları nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Alt probleme yanıt bulma amacıyla gerekli analiz yapılarak bulgular Tablo 4.33'te verilmiştir.

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olanlardan, 2017-2018-2019 yıllarında üniversitelerin lisans programlarına yerleşenlerin sayısı Tablo 4.33'te görülmektedir.

Tablo 4.33. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerin Mezunlarından Lisans Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı*

Okul Adı	2017	2018	2019	Toplam
Atatürk Mesleki ve Teknik And. Lisesi	2	2	-	4
Cumhuriyet Mesleki ve Tek. And. Lisesi	8	16	10	34
Alparslan Mesleki ve Teknik And. Lisesi	2	4	1	7
Mustafa Kemal Mes. ve Tek. And. Lisesi	2	2	1	5
Barbaros And. İmam-Hatip Lisesi	17	12	12	41
Toplam	31	36	24	91

Acıpayam ilçesinde bulunan mesleki ve teknik liselerden mezun olan ve üniversiteye yerleşen 383 öğrenciden 91'i lisans programlarına yerleşmiştir. Lisans

programlarına yerleşme oranı % 23,8'dir. Yerleşme oranı yıllar itibariyle şöyledir: 2017 yılında % 23,0; 2018 yılında % 25,0; 2019 yılında % 23,1. Görüldüğü gibi % 23 - 25 dolayında seyretmektedir. Diğer bir deyişle Acıpayam'daki mesleki ve teknik lise mezunlarından üniversiteye yerleşen her dört öğrenciden biri lisans programlarına yerleşmektedir.

Yükseköğretim lisans programlarına yerleşenlerin, toplam yerleşen sayısına oranı şöyledir:

- Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunları için: % 16,0
- Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunları için: % 23,8
- Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunları için: % 7,4
- Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunları için: % 14,7
- Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunları için: % 47,1

Görüldüğü gibi lisans programlarına yerleşmede en yüksek oran Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesinde, en düşük oran ise Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 'ndedir.

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olanlardan, 2017-2018-2019 yıllarında üniversitelerin önlisans programlarına yerleşenlerin sayısı Tablo 4.34'te görülmektedir.

Tablo 4.34. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerin Mezunlarından Önlisans Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı*

Okul Adı	2017	2018	2019	Toplam
Atatürk Mesleki ve Teknik And. Lisesi	8	9	4	21
Cumhuriyet Mesleki ve Tek. And. Lisesi	45	35	29	109
Alparslan Mesleki ve Teknik And. Lisesi	18	41	28	87
Mustafa Kemal Mes. ve Tek. And. Lisesi	15	7	7	29
Barbaros And. İmam-Hatip Lisesi	18	16	12	46
Toplam	104	108	80	292

Acıpayam ilçesinde bulunan mesleki ve teknik liselerden mezun olan ve üniversiteye yerleşen 383 öğrencinin 292'si önlisans programlarına yerleşmiştir. Önlisans programlarına yerleşme oranı % 76,2'dir. Yerleşme oranı yıllar itibariyle şöyledir: 2017 yılında % 77, 2018 yılında % 75, 2019 yılında % 77. Görüldüğü gibi % 75 - 77 dolayında seyretmektedir. Diğer bir deyişle Acıpayam'daki mesleki ve teknik

lise mezunlarından üniversiteye yerleşen her dört öğrenciden üçü önlisans programlarına yerleşmektedir.

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerin mezunları dikkate alındığında durum şudur: Mezunların % 19,5'i önlisans programlarına yerleşmektedir. Mezunların, 2017 yılında % 20,1'i; 2018 yılında % 22,4; 2019 yılında % 16,2'si önlisans programlarına yerleşmiştir.

Önlisans programlarına yerleşme oranları incelendiğinde, toplam mezun sayısına göre en yüksek oranın Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 'nde, en düşük oranın ise Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 'nde olduğu görülmektedir. Önlisans programlarına yerleşme oranlarının üniversiteye yerleşen mezun sayısına oranına göre ise en yüksek oranın Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 'nde, en düşük oranın ise Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde olduğu görülmektedir.

Açıköğretim önlisans ve lisans programlarına yerleşme oranları incelendiğinde, 2017 yılında 16, 2018 yılında 26 ve 2019 yılında 13 olmak üzere Acıpayam'daki meslek liselerinden toplam 55 mezun açıköğretim programına yerleşmiştir. Açıköğretim programlarına yerleşenlerin yerleşen sayısına oranı % 14,4'tür. Açıköğretime yerleşenlerden % 25,5'i (14 mezun) lisans programlarına, % 74,5'i (41 mezun) ise lisans programlarına yerleşmiştir. 2017 yılında 121, 2018 yılında 119 ve 2019 yılında 88 olmak üzere Acıpayam'daki meslek liselerinden toplam 328 mezun örgün eğitim programına yerleşmiştir. Örgün eğitim programlarına yerleşenlerin mezun sayısına oranı % 85,6'dır. Açıköğretim programlarına en çok yerleşme 26 mezun ile 2018 yılında gerçekleşmiştir. Mesleki ve Teknik Anadolu liseleri içerisinde açıköğretim programlarına en çok mezunun yerleştirildiği okul 26 mezun (% 41,8) ile Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'dir. Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden ise açıköğretim programına yerleşen mezun yoktur.

4.6.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Yükseköğretim önlisans ve lisans programlarına yerleşmede kız ve erkek öğrenci oranları nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Alt probleme yanıt bulma amacıyla gerekli analiz yapılarak bulgular Tablo 4.35'te verilmiştir.

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olan ve 2017-2018-2019 yıllarında üniversitelerin önlisans (iki yıllık) programlarına yerleşenlerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 4.35'te görülmektedir.

Tablo 4.35. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Yükseköğretim Önlisans Programlarına Yerleşenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı*

Okul Adı	Mezun			Yerleşen		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Atatürk Mes. ve Tek. And. L.	11	287	298	3	18	21
Cumhuriyet Mes. ve Tek. And. L.	249	210	459	55	54	109
Alparslan Mes. ve Tek. And. L.	176	76	252	59	28	87
M. Kemal Mes. ve Tek. And. L.	245	-	245	29	-	29
Barbaros And. İmam-Hatip L.	107	133	240	20	26	46
Toplam	788	706	1.494	166	126	292

Acıpayam ilçesinde bulunan 5 mesleki ve teknik liseden 788'si kız, 706'si erkek olmak üzere 1.494 öğrenci mezun olmuştur. Bu mezunlardan 166 kız ve 126 erkek olmak üzere toplam 292'si üniversitelerin önlisans programlarına (iki yıllık) yerleşmiştir. Mezunların önlisans programlarına yerleşme oranı % 19,5'tir. Bu oran kızlarda % 21,1 iken erkeklerde % 17,8'dir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden 2017-2018-2019 yıllarında 11 kız, 287 erkek olmak üzere toplam 298 öğrenci mezun olmuştur. Bu okulda kız öğrenci sayısının az olmasının nedeni, eğitim verilen alanların (Mobilya ve İç Mekân Tasarımı, Elektrik Teknolojileri, Metal Teknolojisi) kız öğrenciler tarafından çok tercih edilmemesidir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden 2017-2018-2019 yıllarında 249 kız, 210 erkek olmak üzere 459 öğrenci mezun olmuştur. Kızların % 22,1'i, erkeklerin % 25,7'si önlisans programlarına yerleşmiştir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden 2017-2018-2019 yıllarında 176 kız, 76 erkek olmak üzere toplam 252 öğrenci mezun olmuştur. Kızların % 33,5'i, erkeklerin % 36,8'i bir önlisans programına yerleşmiştir.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden 2017-2018-2019 yıllarında 245 kız öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan % 11,8'i bir önlisans programına yerleşmiştir. Bu okulda erkek öğrenci olmamasının nedeni, eğitim verilen alanların

(Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Yiyecek İçecek Hizmetleri, Giyim Üretim Teknolojisi) erkek öğrenciler tarafından tercih edilmemesidir.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi Lisesi'nden 2017-2018-2019 yıllarında 107 kız, 133 erkek olmak üzere toplam 240 öğrenci mezun olmuştur. Kızlardan % 18,7'si, erkeklerden % 19,5'i bir önlisans programına yerleşmiştir.

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olan ve 2017-2018-2019 yıllarında üniversitelerin lisans (dört yıllık) programlarına yerleşenlerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 4.36'da görülmektedir.

Tablo 4.36. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Yükseköğretim Lisans Programlarına Yerleşenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı*

Okul Adı	Mezun			Yerleşen		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Atatürk Mes. ve Tek. And. L.	11	287	298	2	2	4
Cumhuriyet Mes. ve Tek. And. L.	249	210	459	16	18	34
Alparslan Mes. ve Tek. And. L.	176	76	252	5	2	7
M. Kemal Mes. ve Tek. And. L.	245	-	245	5	-	5
Barbaros And. İmam-Hatip L.	107	133	240	23	18	41
Toplam	788	706	1.494	51	40	91

Acıpayam ilçesinde bulunan 5 mesleki ve teknik liseden 788'si kız, 706'si erkek olmak üzere 1.494 öğrenci mezun olmuştur. Bunlardan 51'i kız ve 40'ı erkek olmak üzere toplam 91'i üniversitelerin lisans programlarına (4 yıllık) yerleşmiştir. Mezunların lisans programlarına yerleşme oranı % 6,1'dir. Bu oran kızlarda % 6,5 iken erkeklerde % 5,7'dir.

4.6.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Lisede eğitim gördükleri alanda yükseköğretim programlarına yerleşme oranları nelerdir?" olarak belirlenmiştir.

Bu probleme yanıt bulmak amacıyla Tablo 4.37 düzenlenmiştir ve aşağıda görülmektedir.

Tablo 4.37. Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Lisede Eğitim Gördükleri Alanda Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı

Okul Adı	Eğitim Düzeyine Göre			Cinsiyete Göre		
	Önlisans Yerleşen	Lisans Yerleşen	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Atatürk Mes. ve Tek. And. L.	9	2	11	4	7	11
Cumhuriyet Mes. ve Tek. A. L.	77	15	92	42	50	92
Alparslan Mes. ve Tek. And. L.	77	3	80	57	23	80
M. Kemal Mes. ve Tek. And. L.	13	-	13	13	-	13
Barbaros And. İmam-Hatip L.	-	23	23	13	10	23
Toplam	176	43	219	129	90	219

Acıpayam ilçesinde bulunan beş mesleki ve teknik lisenin mezunlarından 2017-2018-2019 yıllarında toplam 383 kişi bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Lisede eğitim gördükleri alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşen sayısı ise 219'dur (% 57,2). Diğer bir deyişle mesleki ve teknik liseler % 57,2 verimlilikle çalışmaktadır. % 42,8 oranında savurganlık vardır.

Mezunlardan % 11,2'si lisede eğitim gördüğü alanda lisans programlarına (fakültelere) yerleşirken, % 46,0'ı eğitim gördüğü alanda önlisans programlarına (yüksekokullara) yerleşmiştir. Lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşme oranı, kızlarda % 33,7 iken erkeklerde ise % 23,5'tir.

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının yükseköğretim programlarına yerleşme durumları incelendiğinde; lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranı % 44'tür. Bunlardan % 16'sı kız, % 28'i ise erkektir. Lisans düzeyinde fakültelere yerleşenlerin bir yükseköğretim programına yerleşen toplam mezun sayısına oranı % 8 olurken, önlisans programlarına yerleşenler ise % 36'dır.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde; kendi alanları ile ilgili yükseköğretim programına yerleşenlerin toplam yerleşen mezun sayısına oranı % 64,34'tür. Bunlardan % 29,37'si kız, % 34,97'si ise erkektir. Lisans düzeyinde fakültelere yerleşenlerin bir yükseköğretim programına yerleşen toplam mezun sayısına oranı %10,49 olurken, önlisans programlarına yerleşenler ise % 53,85'tir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 'nde; kendi alanları ile ilgili yükseköğretim programına yerleşenlerin toplam yerleşen mezun sayısına oranı % 85,10'dır. Bunlardan % 60,64'ü kız, % 24,46'si ise erkektir. Lisans düzeyinde

fakülterlere yerleşenlerin bir yükseköğretim programına yerleşen toplam mezun sayısına oranı % 3,19 olurken, önlisans programlarına yerleşenler ise % 81,91'dir.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi; kendi alanları ile ilgili yükseköğretim programına yerleşenlerin toplam yerleşen mezun sayısına oranı % 38,24'tür. Erkek öğrenci olmaması nedeniyle bunların tamamı kız mezundur. Kendi alanları ile ilgili yükseköğretim programına yerleşenlerin tamamı önlisans düzeyinde bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde; kendi alanları ile ilgili yükseköğretim programına yerleşenlerin toplam yerleşen mezun sayısına oranı % 26,44'tür. Bunlardan % 14,95'ü kız, % 11,49'u ise erkektir. Lisans düzeyinde fakülterlere yerleşenlerin bir yükseköğretim programına yerleşen toplam mezun sayısına oranı % 26,44 olurken, önlisans programlarına yerleşen öğrenci yoktur.

4.6.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi "Lisede eğitim gördükleri alan dışındaki yükseköğretim programlarına yerleşme oranları nelerdir?" olarak belirlenmiştir.

Bu probleme yanıt bulmak amacıyla Tablo 4.38 düzenlenmiş ve aşağıda görülmektedir.

Tablo 4.38. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Lisede Eğitim Gördükleri Alan Dışında Yükseköğretim Programlarına Yerleşenlerin Sayısı*

Okul Adı	Eğitim Düzeyine Göre			Cinsiyete Göre		
	Önlisans Yerleşen	Lisans Yerleşen	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Atatürk Mes. ve Tek. And. L.	12	2	14	1	13	14
Cumhuriyet Mes. ve Tek. A. L.	32	19	51	29	22	51
Alparslan Mes. ve Tek. And. L.	10	4	14	7	7	14
M. Kemal Mes. ve Tek. And. L.	16	5	21	21	-	21
Barbaros And. İmam-Hatip L.	46	18	64	30	34	64
Toplam	116	48	164	88	76	164

Acıpayam ilçesinde bulunan beş mesleki ve teknik lisenin mezunlarından 2017-2018-2019 yıllarında toplam 383 kişi bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Bunlardan 164'ü lisede eğitim gördükleri alan dışındaki bir yükseköğretim programına

yerleşmiştir. Alan dışına yerleşme oranı % 42,8'dir. Diğer bir deyişle mesleki ve teknik liselerde % 42,8 oranında savurganlık vardır.

Üniversiteye yerleşenlerin % 30,3'ü lisede eğitim gördükleri alan dışındaki önlisans programlarına (yüksekokullara) yerleşirken, % 12,5'i ise lisede eğitim gördükleri alan dışındaki lisans programlarına (fakültelere) yerleşmiştir. Kendi alanı dışındaki bir yükseköğretim programına yerleşen kızların, toplam yerleşenlere oranı % 23,0; erkeklerin oranı ise % 19,8'dir.

Mesleki ve teknik liselerde % 42,8 oranında savurganlık vardır. Çünkü lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitimin bir işe yaramadığı söylenebilir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

İstenen şudur: Mesleki ve teknik lise mezunları, lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşsin. % 100 olmasa bile % 90 oranında alana paralel yerleşsin. Oysa görüldüğü gibi % 42,8 oranında alan dışına yerleşilmektedir. Bu durum, Türkiye'de liseden üniversiteye geçiş sisteminin gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Çünkü sistem, çok büyük miktarlarda savurganlık yaratmaktadır. Türk eğitim sistemi, böylesine savurganlık yapacak kadar bol kaynağa sahip değildir.

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olan ve 2017-2018-2019 yıllarında üniversiteye yerleşenlerin (önlisans + lisans), lisede eğitim gördükleri alanda ve alan dışında yerleşme oranı (%) Tablo 4.39'da görülmektedir.

Tablo 4.39. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerden Mezun Olan ve Üniversiteye Yerleşenlerin (Önlisans + Lisans), Alana Paralel ya da Alan Dışında Yerleşme Oranı (%)*

Okul Adı	Alana Paralel Yerleşen	Alan Dışına Yerleşen	Toplam
Atatürk Mesleki ve Teknik And. Lisesi	44,0	56,0	100,0
Cumhuriyet Mesleki ve Tek. And. Lisesi	64,3	35,7	100,0
Alparslan Mesleki ve Teknik And. Lisesi	85,1	14,9	100,0
Mustafa Kemal Mes. ve Tek. And. Lisesi	38,2	61,8	100,0
Barbaros And. İmam-Hatip Lisesi	26,4	73,6	100,0
Toplam	57,2	42,8	100,0

Acıpayam'daki mesleki ve teknik liselerden mezun olan ve üniversiteye yerleşenlerin (önlisans + lisans), % 57,2'si lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına, % 42,8'i ise alan dışındaki bir programa yerleşmiştir. Diğer

bir deyişle % 42,8 oranında savurganlık vardır. Çünkü lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitimin bir işe yaramadığı söylenebilir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

Okul türlerine göre alanda ya da alan dışında yerleşme oranları şöyledir:

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 56,0'ı, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 56,0 oranında savurganlık vardır.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 35,7'si, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 35,7 oranında savurganlık vardır.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 14,9'u, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 14,9 oranında savurganlık vardır.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 61,8'i, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 61,8 oranında savurganlık vardır.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 73,6'sı, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 73,6 oranında savurganlık vardır.

4.6.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Öğrenci başına düşen yıllık ortalama harcama ne kadardır?” biçiminde belirlenmiştir. Alt probleme yanıt bulmak amacıyla Tablo 4.40 hazırlanmış ve aşağıda görülmektedir.

Tablo 4.40. *Acıpayam'daki Mesleki ve Teknik Liselerde Öğrenci Başına Düşen Yıllık Ortalama Harcama (TL)*

Okul Adı	2017	2018	2019
Atatürk Mesleki ve Teknik And. Lisesi	7.513	7.786	9.260
Cumhuriyet Mesleki ve Tek. And. Lisesi	2.394	3.438	3.984
Alparslan Mesleki ve Teknik And. Lisesi	2.150	2.863	4.420
Mustafa Kemal Mes. ve Tek. And. Lisesi	2.870	3.269	3.872
Barbaros And. İmam-Hatip Lisesi	6.465	8.296	12.268
Ortalama	4.278	5.130	6.761

Öğrenci başına ortalama harcama, Acıpayam ilçesinde bulunan beş meslek lisesinin; Okul-Aile Birliği Defterleri, TEFBİS istatistik dokümanları, Acıpayam Milli Eğitim Müdürlüğü Arşiv Belgeleri ve Acıpayam Mal Müdürlüğü Arşiv Belgeleri incelenerek hesaplanmıştır. Okulların; personel giderleri (maaş, ek ders, tazminat vb), yardımcı personel giderleri, enerji, su, temizlik malzemeleri, iletişim, kitap-kırtasiye alımı, bina ve tesislerin bakımı-onarımı, donatım giderleri, sosyal etkinlik giderleri, taşınmalı eğitim öğrencilerinin ulaşım ve beslenme giderleri, yatılı öğrencilerin barınma, beslenme ve sağlık giderleri ve 3308 sayılı yasa gereğince ödenen sigorta primleri gibi giderlerin okulların toplam öğrenci sayısına bölünmesi ile öğrenci başına ortalama harcama bulunmuştur.

Acıpayam'da bulunan beş meslek lisesinden 2017-2018-2019 yıllarında toplam 1.494 öğrenci mezun olmuştur. Mezunlar için yapılan üç yıllık toplam harcama 24.157.980 TL'dir. Mezunlar için bir yılda yapılan ortalama harcama ise 8.052.660 TL'dir.

Bu okullardan mezun olan ve bir yükseköğretim programına yerleşen 383 mezun için üç yıllık toplam harcama ise 6.193.110 TL'dir. 383 mezun için yıllık ortalama harcama ise 2.064.370 TL'dir.

Öğrenci başına yıllık ortalama harcamalar incelendiğinde 2018 yılında bir önceki yıla göre % 19,9 ve 2019 yılında bir önceki yıla göre % 31,8'lik bir artış gerçekleşmiştir. Öğrenci başına yıllık ortalama harcamada en yüksek ortalama Barbaros Anadolu İmam Hatip Lisesi'ndedir (9.010 TL). En düşük yıllık ortalama harcama ise Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 'nindir (3.144 TL).

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, Denizli ilinin Acıpayam ilçesinde bulunan mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olan ve 2017-2018-2019 yıllarında bir yükseköğretim programına (önlisans + lisans) yerleşenlere ilişkin veriler tartışılmaktadır. Ardından tartışmalar paralelinde öneriler geliştirilmektedir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Acıpayam ilçesinde bulunan mesleki ve teknik liselerden 2017-2018-2019 yıllarında mezun olan ve 2017-2018-2019 yıllarında bir yükseköğretim programına yerleşenlerin (önlisans + lisans) sayısı 383'tür.

Yerleşenlerin 219'u lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle mesleki ve teknik eğitimde verimlilik oranı % 57,2'dir.

Yerleşenlerin 164'ü, lisede eğitim gördükleri alan dışındaki bir yükseköğretim programına yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 42,8 oranında savurganlık vardır. Çünkü lisede dört yıl boyunca gördüğü eğitimin bir işe yaramadığı söylenebilir. İnsan, para ve zaman kaynakları savurganca kullanılmıştır.

İstenen şudur: Mesleki ve teknik lise mezunları, lisede eğitim gördüğü alana paralel bir yükseköğretim programına yerleşsin. % 100 olmasa bile % 90 oranında alana paralel yerleşsin. Oysa görüldüğü gibi % 57,2 oranında alana paralel yerleşilmektedir. % 42,8 oranında alan dışına yerleşilmektedir. Bu durum, Türkiye'de liseden üniversiteye geçiş sisteminin gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Çünkü sistem, çok büyük miktarlarda savurganlık yaratmaktadır. Türk eğitim sistemi, böylesine savurganlık yapacak kadar bol kaynağa sahip değildir.

Okul türlerine göre alanda ya da alan dışında yerleşme oranları şöyledir:

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 56,0'ı, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 56,0 oranında savurganlık vardır.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 35,7'si, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 35,7 oranında savurganlık vardır.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 14,9'u, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 14,9 oranında savurganlık vardır.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 61,8'i, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 61,8 oranında savurganlık vardır.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 73,6'sı, lisede eğitim gördüğü alan dışındaki programlara yerleşmiştir. Diğer bir deyişle % 73,6 oranında savurganlık vardır.

Acıpayam ilçesinde bulunan mesleki ve teknik liselerden mezun olan ve üniversiteye yerleşen 383 öğrenciden 91'i lisans programlarına yerleşmiştir. Lisans programlarına yerleşme oranı % 23,8'dir.

Yerleşenlerin 292'si önlisans programlarına yerleşmiştir. Önlisans programlarına yerleşme oranı % 76,2'dir. Diğer bir deyişle % 76,2'lik lisans düzeyinde eğitim alamama söz konusudur.

Meslek Yüksek Okullarının açılmasındaki amacı; üniversite kapılarında yığınları önlemenin dışında gerçek anlamda sanayinin gereksinimi olan ara kademe teknik işgücünü öğretimini gerçekleştirmektir.

Okul türlerine göre önlisans ya da lisans programlarına yerleşme oranları şöyledir:

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 84,0'ı önlisans programlarına yerleşmiştir.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 76,2'ı önlisans programlarına yerleşmiştir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 92,6'sı önlisans programlarına yerleşmiştir.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 85,3'sı önlisans programlarına yerleşmiştir.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunlarından yükseköğretime yerleşenlerin % 52,9'u önlisans programlarına yerleşmiştir.

Yerleşenlerden % 56,7'si kız, % 43,3'ü ise erkektir. Kız mezunlardan 51'i lisans, 166'sı önlisans programlarına yerleşmiştir. Erkek mezunlardan 40'ı lisans, 126'sı önlisans programlarına yerleşmiştir. Kız mezunların yerleşme oranı % 27,5 iken erkek mezunların yerleşme oranları % 23,5'tir. Yerleşme oranları açısından kız mezunlar ile erkek mezunlar arasında büyük bir fark yoktur.

Mezunların üniversiteye yerleşme oranı 25,6'dır. Diğer bir deyişle mezunların % 74,4'ü herhangi bir yükseköğretim programına yerleşmemektedir. Her dört öğrenciden yalnız biri üniversiteye yerleşmiştir. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin ana amacı, öğrencilerine eğitim gördükleri alanda meslek kazandırmaktır. İkincil amacı ise öğrencilerini yükseköğretime hazırlamaktır. Bu durum mesleki eğitim sisteminin tekrar gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır. Amacına ulaşamayan bir eğitim kurumu fazladan harcama demektir ve bu da savurganlığa yol açmaktadır.

Okul türlerine göre mezunların yükseköğretim programlarına yerleşme oranları şöyledir:

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının yükseköğretime yerleşme oranı % 8,4'tür.

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının yükseköğretime yerleşme oranı % 31,2'dir.

Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının yükseköğretime yerleşme oranı % 37,3'tür.

Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi mezunlarının yükseköğretime yerleşme oranı % 13,9'dur.

Barbaros Anadolu İmam-Hatip Lisesi mezunlarının yükseköğretime yerleşme oranı % 36,3'tür.

Yerleşenlerden % 14,4'ü açıköğretim önlisans ve lisans programlarına yerleşmiştir. Bunlardan 14'ü lisans, 41'i önlisans programlarına yerleşmiştir. Bir diğer deyişle açıköğretime yerleşenlerden % 74,5'i önlisans programlarına yerleşmiştir. Yerleşenlerden % 14,4'ünün açıköğretim önlisans ve lisans programlarını tercih etmeleri bu mezunların uzaktan eğitimi tercih etmeleri ile sadece üniversiteye yerleşme amaçlarını gerçekleştirmişlerdir. Oysaki mesleki eğitim yüz-yüze gerçekleşen bir eğitimidir. Bu durum eğitim sistemimizde açıköğretim boyutunda % 14'4'lük bir savurganlığa yol açmaktadır.

Acıpayam ilçesindeki mesleki ve teknik liselerde eğitim gören bir öğrenci için bir yılda yapılan ortalama harcama şöyledir:

– 2017 yılında: 4.278 TL.

– 2018 yılında: 5.130 TL.

– 2019 yılında: 6.761 TL.

Mesleki ve teknik liselerin süresinin dört yıl olduğu düşünüldüğünde, yapılan harcamaların Türkiye ekonomisi açısından ne kadar değerli olduğu kaçınılmaz bir

gerçektir. Harcanan paraların amacına ulaşabilmesi için, Türkiye'nin gereksinim duyduğu işgücü alanlarında mesleki eğitim verilmesi zorunludur. Gereksinim duyulmayan alanlarda her yıl yüz binlerce mezun verilmesi, ülke kaynaklarının boşuna kullanılması, savurganlık yapılması anlamına gelmektedir.

Okul türlerine göre öğrenci başına yapılan en yüksek yıllık ortalama harcama Barbaros Anadolu İmam Hatip Lisesi'ndedir (9.010 TL). En düşük yıllık ortalama harcama ise Alparslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin (3.144 TL) olmuştur.

5.2. Öneriler

Araştırmada ulaşılan sonuçlar paralelinde şu önerilerde bulunmaktadır:

– Liseden üniversiteye geçiş, lisede eğitim görülen alana paralel olmalıdır. İsteyenin istediği üniversite programına yerleşmesi, özgürlük değildir. Tam tersine hem insan kaynaklarının hem de para kaynaklarının savurganca kullanılması demektir. Hiçbir ülkenin hem insan kaynaklarını, hem de para kaynaklarını savurganca kullanma lüksü yoktur.

– Mesleki ve teknik liselerin programları ve bölümleri, işgücü piyasasının günümüzde ve gelecekte gereksinim duyacağı alanlara uygun olmalıdır. Bunun için de Türkiye'de ciddi bir eğitim planlaması ve insangücü planlaması yapılmalıdır. “Kervan yolda düzülür” anlayışından vazgeçilmelidir.

KAYNAKÇA

- Alkan, A., Çarkoğlu, A., Filiztekin, A. ve İnceoğlu, F. (2008). *Türkiye ortaöğretim sektöründe katma değer oluşumu: üniversiteye giriş yarışı*. [Working Paper / Technical Report] Sabancı University
- Altın, R. (2007). *Mesleki eğitim sisteminde yeni eğilimler ve modüler sistem*. Ankara: Mesut Matbaacılık.
- Atılğan, H. (2018). Türkiye’de kademeler arası geçiş: Dünü-bugünü ve bir model önerisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(1), 1-18.
- Atik, İ. ve Doğru, A. Mesleki eğitimin etkinliğinin artırılması için model önerisi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 1-15.
- Doğan, M. K. ve Yuret, T. (2015). Üniversitelere yerleşmede farklı katsayı uygulamasının etkileri. *Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi*, 70(1), 195 – 220
- Ekici, G. (2005). Lise öğrencilerinin öğrenci seçme sınavına (ÖSS) yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 82-90.
- Ekşioğlu, S. ve Taşpınar, M. (2013). *Mesleki ve teknik liselerde uygulanan modüler öğretim programının değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Gülhan, A. (2017). *Meslek liseleri yöneticileri gözüyle meslek liselerinin önemi, mevcut durumu, sorunları ve çözüm önerileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Güngör, G. ve Göksu, A. (2013). Türkiye’de eğitimin finansmanı ve ülkelerarası bir karşılaştırma. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 59-72.
- Köse, M. R. (1999). Üniversiteye giriş ve liselerimiz. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(15).
- Kuzgun, Y. (1982). *Mesleki rehberliğin bireylerin yetenek ve ilgilerine uygun meslekleri tanımalarına etkisi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2018a). *2023 Vizyon Belgesi*, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü(2018). *Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin görünümü*. Araştırma Raporu, Ankara.
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2020). www.osym.gov.tr/TR,8789/hakkinda.html sayfasından erişilmiştir.

- Şahin, İ ve Fındık, T. (2008). Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(3), 65-86.
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tamer, M. A. ve Özcan, M. (2014) Örgün mesleki ve teknik eğitim sisteminin mesleki eğitimin paydaşlarınca değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(203).
- Turan, Ü. ve Kayıkçı, K. (2019). Lise son sınıf öğrencilerinin meslek seçiminde okul rehberlik hizmetlerinin rolü. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 15-33.
- Tuzcu, G. (2018). *Eğitim planlaması*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Tuzcu, G. (2019). *Eğitim ekonomisi*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Vurucu, F. (2010). *Meslek lisesi öğrencilerinin meslek seçimi yeterliliği ve meslek seçimini etkileyen faktörler*. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Selçuk
Soyadı	ÖZBEK
Doğum Yeri ve Tarihi	1978-Denizli/Güney
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi ve Telefonu	Aşağı Mah. Kazımbey Caddesi No:25/2 Acıpayam-DENİZLİ 0 505 400 63 90
Eğitim	
İlkokul	Ortaçeşme Köyü İlkokulu(1989)
Ortaokul -Lise	Denizli Merkez Ortaokulu(1992)/Denizli Lisesi(1995)
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniversitesi - Eğitim Fakültesi (2000)
Yabancı Dil	İngilizce
Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
2001-2005	Aydın/Buharkent-Aşağı Savcılı İlköğretim Okulu
2005-2008	Kars/Digor-Digor Lisesi
2008-2020	Denizli/Acıpayam- Acıpayam Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi